

BULETIN

BULETIN INFORMATIV ONLINE AL UAR

IULIE

2025

SIBIU

www.uarsibiu.ro

CUPRINS

SEMNAL

BNA 2025 – Ultima lună de înscrieri!

SEMNAL

Zilele Culturii Urbane la Uzina de apă, 2025

SEMNAL

Lansare de carte „Magia Punctului”

INFO 1

Black Sea Utopia (1955–1989). Episodul 1

de Ana DONȚU

INFO 2

Vernisaj „Limite în arhitectura vernaculară”

de Ana DONȚU

INFO 3

Nicolae Lascu. Lansare de carte

INFO 4

București

de Sorin GABREA

INFO 5

De-a Arhitectura Talks. Partea II

INFO 6

Expoziția „Efemer permanent”

de Alexandra TEACĂ

INFO 7

Călătorie prin arcanele teritoriului urbanizat. Ep. 1

de Dorin BOILĂ

INFO 8

Atelier de cercetare doctorală la Casa cu Blazoane

de Alexandru-Ionuț PETRIȘOR

IN MEMORIAM

Niels AUNER (1942–2025)

PRIMIM DE LA CITITORI

Jurnal de călătorie

de Alexandru ANTONESCU

Ultima lună de înscrieri la Bienala Națională de Arhitectură 2025

Ultima lună de înscrieri la Bienala Națională de Arhitectură se apropie cu pași repezi! Dacă ai finalizat proiecte în ultimii doi ani, te invităm să le înscrii în concurs! Ediția 2025, “Altfel”, are 19 secțiuni:

1. Locuințe individuale
2. Locuințe colective
3. Clădiri pentru educație, sănătate, cult, comunitate și transport
4. Clădiri pentru birouri - administrație, comerț, servicii și industrie
5. Clădiri pentru turism și ospitalitate
6. Clădiri pentru sport
7. Restaurarea monumentelor de arhitectură
8. Reabilitarea și reconversia clădirilor
9. Arhitectură de interior
10. Design urban, peisagistică și infrastructură
11. Arhitectura efemeră
12. Revitalizarea rurală
13. Tabere de vară, școli de vară de meșteșuguri tradiționale
14. Diplome - arhitecți în afirmare
15. Arhitectura studenților arhitecți
16. Publicații de arhitectură
17. Fotografia de arhitectură
18. Filmul de arhitectură
19. Arhitectura posibilă

**Apasă aici pentru a vizita
website-ul BNA**

BNA 2025, ediția a XVI-a – „ALTFEL” - Secțiunea Clădiri pentru turism și ospitalitate și Clădiri pentru sport

Primăria din Sibiu va găzdui și anul acesta evenimente ale Bienalei Naționale de Arhitectură! Este vorba despre galele secțiunilor Clădiri pentru turism și ospitalitate și Clădiri pentru sport. Înscrieți-vă la aceste secțiuni până la sfârșitul zilei de **1 septembrie!**

Întă câteva indicații despre condițiile de înscriere:

Clădiri pentru turism și ospitalitate - în această secțiune vor fi prezente hoteluri, pensiuni turistice, cabane, ansambluri turistice, taberele pentru copii și tineri, restaurante și unități mixte destinate primirii de turiști de orice fel. Pot participa proiecte de clădiri din categoriile menționate, finalizate în ultimii 2 ani, în România.

Clădiri pentru sport - Clădirile și ansamblurile dedicate sportului cuprind stadioane, săli polivalente multisport, clădiri pentru natație, patinoare, terenuri de sport, parcuri sportive și baze pentru performanță să agreement, în clădiri și în aer liber. Pot participa proiecte de clădiri din categoriile menționate, finalizate în ultimii 2 ani, în România.

Vizitați și site-ul concursului Bienalei pentru a accesa regulamentul, formularul și șabloanele: <https://www.uar-bna.ro/>

Cu ocazia aniversării a 100+13 ani de la darea în folosință a fostei "Uzine de apă" din Suceava, avem plăcerea de a vă invita la:

ZILELE CULTURII URBANE la "Uzina de Apă" Suceava

ediția a XII-a cu tema:
RETROSPECTIVA ZCU 11+1

Vineri 8 august 2025

13:30 - deschiderea publică a evenimentului Zilele culturii urbane ediția a XII-a
- vernisare expoziții

16:00 - conferința sesiunea 1: **PATRIMONIUL/ MULTICULTURALITATE ȘI ISTORIE ÎN ZONA CENTRAL-EST EUROPEANĂ**

Sâmbătă 9 august 2025

10:00 - conferința sesiunea 2: **PATRIMONIUL/ CONTINUITATE ÎNTRE GENERAȚII, FORMARE ȘI EDUCAȚIE CIVICĂ**

12:00 - conferința sesiunea 3: **PATRIMONIUL/ VULNERABILITĂȚI OBIECTIVE ȘI SUBIECTIVE**

15:00 - conferința sesiunea 4: **PATRIMONIUL/ SOLUȚII de RECUPERARE ȘI VALORIFICARE**

Duminică 10 august 2025

8:45 - deplasare tematică în județul Suceava și Botoșani

11:00-15:00 - ziua porților deschise la Uzina de apă

str. Apeductului, Suceava
www.facebook.com/uzinadeapa
e-mail: oar_nordest@yahoo.com
tel/fax: 0230 551263

Proiect cultural cu finanțare din fondul timbrului de arhitectură gestionat de **UAR - Uniunea Arhitecților din România**

coordonator
**ORDINUL ARHITECȚILOR
DIN ROMANIA**
FILIALA NORD EST

asociat
MUNICIPIUL SUCEAVA

partener
**UNIUNEA ARHITECȚILOR
DIN ROMANIA**

ZILELE CULTURII URBANE la "Uzina de apă"- Suceava
ediția a XII-a cu tema : RETROSPECTIVA ZCU 11+1

TEMA EDITIEI

Pentru a continua obiectivele generale ale actiunilor culturale din anii 2012 - 2024, se propune desfășurarea unui proiect cultural, în jurul datei de 12 august 2025 (data ce marchează împlinirea a 100+13 de ani de la darea în folosință a Uzinei de apă).

Editia de anul acesta a proiectului cultural **ZILELE CULTURII URBANE la Uzina de apă – Suceava**, care se va desfasura public între **8-10 august 2025** va fi o editie retrospectiva a celor 11 ediții anterioare:

- *ediție inaugurală la aniversarea a 100 de ani de la darea în folosință a fostei Uzine de apă din Suceava"-2012*
- *ediția a II-a cu tema : "REGENERAREA PATRIMONIULUI RECENT"-2013*
- *ediția a III-a cu tema : "PROTEJAREA PATRIMONIULUI ARHITECTURAL NECLASAT" - 2014*
- *ediția a IV-a cu tema : "PATRIMONIUL ARHITECTURAL ROMANESC DIN AFARA GRANITELOR TARII" - 2015*
- *ediția a V-a cu tema : "PATRIMONIUL CONSTRUIT INTRE AUTORUL ANONIM SI PERSONALITATILE MAJORE" - 2016*
- *ediția a VI-a cu tema : "PATRIMONIUL ARHITECTURAL INTRE GENERAȚII " - 2017*
- *ediția a VII-a cu tema : "ANUL EUROPEAN AL PATRIMONIULUI CULTURAL –2018 Patrimoniu arhitectural multicultural in euroregiunea de nord-est" - 2018*
- *ediția a VIII-a cu tema: "PATRIMONIUL DE ARHITECTURA INTRE TRADITIE SI INOVATIE" – 2019*
- *ediția a IX-a cu tema: "PATRIMONIUL VIRTUAL – o realitate contemporana" - 2022*
- *ediția a X-a cu tema: "EDUCATIE PRIN PATRIMONIU" - 2023*
- *ediția a XI-a cu tema "PATRIMONIUL ARHITECTURAL O VALOARE VULNERABILĂ" - Impactul acțiunii umane asupra fondului construit – 2024*

Considerăm ca prin aceste proiecte culturale, realizate mai ales într-un spatiu cu valoare arhitecturala recunoscuta, se consacra vocatia pentru patrimoniu a Uzinei de apa si a evenimentului principal anual „ZILELE CULTURII URBANE “.

Uzina de apa - Centrul de arhitectura , cultura urbana si peisaj a obtinut, printre alte distinctii, premiul Bienalei Nationale de Arhitectura - editia 2014, la sectiunea Arhitectura patrimoniului cultural, a fost nominalizata pentru premiul Mies van der Rohe pentru Arhitectura Contemporana acordat de Uniunea Europeana , editia 2013 si a fost propusa anul acesta pentru a fi prezentata in expozitia **CO2025 ACE EXHIBITION** organizata de Consiliul Arhitectilor Europeni la Parlamentul European de la Bruxelles.

Toate editiile au avut chiar in titlul temelor sintagma **PATRIMONIUL** si au dezvoltat tematici legate de patrimoniul arhitectural : **PATRIMONIUL RECENT, PATRIMONIUL NECLASAT, PATRIMONIUL ARHITECTURAL ROMANESC DIN AFARA GRANITELOR TARII, PATRIMONIUL INTRE AUTORUL ANONIM SI PERSONALITATILE MAJORE, PATRIMONIUL INTRE GENERAȚII, PATRIMONIUL MULTICULTURAL, PATRIMONIUL INTRE TRADITIE SI INOVATIE, PATRIMONIUL VIRTUAL, EDUCATIE PRIN PATRIMONIUL, PATRIMONIUL O VALOARE VULNERABILĂ.**

Atat in expozitie cat si in conferinta si prin dezbaterile ce se vor organiza se vor evidentia selectii grupate tematic a prezentarilor din editiile anterioare.

Editiile vor fi prezentate grupat pe teme generale:

- Patrimoniul / Multiculturalitate si istorie in zona central-est europeana
- Patrimoniul / Continuitatea intre generatii , formare si educatie civica
- Patrimoniul / Vulnerabilitati obiective si subiective
- Patrimoniul / Solutii de recuperare si valorificare

Prin proiectul cultural de anul acesta se doreste identificarea specificitatii evenimentului anual ZILELE CULTURII URBANE la *Uzina de apă – Suceava* in vederea permanentizarii si punerii in valoare in editiile viitoare.

Deschiderea pe care o vom avea in editia de anul acesta spre mobilitate, inovatii si mestesuguri tehnice se va manifesta si in **deplasarea documentara** pe care o vom face impreuna cu invitatii in cursul zilei de duminica in judetele Suceava si Botosani, fixandu-ne ca puncte principale de interes : Muzeul motocicletelor-*Expo Moto Bucovina* din Horodnicul de Jos si *Muzeul radioului* din Siret si atelierul de fierarie din conacul Miclescu din Calinesti alternand, poate in contrast, cu monumentele consacrate de pe traseu .

Aceasta asociere cu cultura industriala si tehnica este in spiritul a ceea ce reprezinta vechea **Uzina de apa** din Suceava, transformata in actualul *Centru de arhitectura , cultura urbana si peisaj*, ca unul din putinele monumente de arhitectura industriala inclus pe Lista Monumentelor Istorice din Romania, cod LMI SV-II-m-B-21030.

Cu ocazia aniversării a 100 +13 ani de la darea in folosință a fostei "Uzine de apă" din Suceava, avem placerea de a vă invita la:

geometrie plană

UNIUNEA ARHITECȚILOR DIN ROMÂNIA
în parteneriat cu
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „ASTRA”
organizează

LANSAREA DE CARTE

MAGIA

PUNCTULUI

SÂMBĂȚĂ, 16 AUGUST, 17:00 – 20:00

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „ASTRA” SIBIU
STR. GEORGE BARIȚIU NR. 5/7, CORPUL B

pictură / arhitectură

Numele meu este
Doina Ileana Șoldu,
sunt arhitect la
BIA-Doina Ileana Șoldu,
birou individual de arhitectură
înființat în 2006.
Am proiecte diverse, pentru
locuințe colective și individuale,
proiecte de restaurare sau de
amenajări interioare.
Pictura și desenul-mău atrag
dintodeauna... mai ales acuarela
- expoziție de acuarela în anul
2023 la Biblioteca Națională din
București.
Tehnoredactarea unei cărți este
ceva între arhitectură și desen,
deci ... *Magia punctului*.

Doina Ileana Șoldu
www.arc-dstudio.com
info@arc-dstudio.com

În această carte vom merge puțin pe drumul
frumos al geometriei. Pentru a ușura parcursul
nostru am apelat la artă și mai ales la arhitectură,
observând interacțiunea dintre domenii. De fapt totul
se împletește într-un mod incredibil, aproape de basm.
Da, nu toată lumea iubeste matematica, dar
dacă încercăm să o aplicăm creativ, cu siguranță o vom
găsi mai accesibilă.
Vom crea împreună modele folosind elemente
matematice. Vom explora totul astfel: definițiile prin
imagini și teoremele prin desene.
Geometria este de fapt o bază, un punct de
plecare pentru ceea ce este în jurul nostru.

CRISTINA PAULA MARIN
DOINA ILEANA ȘOLDU

MAGIA PUNCTULUI
geometrie plană.

pictură..

arhitectură...

Numele meu este
Cristina Paula Marin,
predau matematica și sunt autor
și redactor de carte școlară.
Mi-am început cariera ca
programator, dar niciodată nu
am renunțat la lucrul cu copiii.
M-a pasionat mereu lectura, dar
și tot ce țin de carte în general,
ceea ce m-a condus spre munca
editorială.
Mi-a plăcut mereu desenul. Mă
pasionează tot ceea ce ține de
arhitectură și de artă. În fiecare
moment văd legătura dintre
matematică și tot ceea ce mă
înconjoară. Astfel a apărut această
primă scurtă incursiune în ceea ce
este ... *Magia punctului*.

Cristina Paula Marin
www.cristinapaulamarin.com
cristinamarin@mac.com

UNIUNEA
ARHITECȚILOR DIN
ROMÂNIA

UNIUNEA
ARHITECȚILOR DIN
ROMÂNIA
SUCURSALA SIBIU

Consiliul
Județean
Sibiu

CRISTINA PAULA MARIN

- Absolventă a Facultății de Matematică-mecanică, București,
- matematician-mecanician, specializarea-mecanica fluidelor.
- Absolventă a Liceului de Arhitectură și Sistemizare - proiectant în arhitectură și sistemizare

- Redactor matematică-fizică la Editura Didactică și profesor de matematică-fizică la Liceul de Arhitectură, au fost activitățile mele importante.
- Profesor de matematică, autor și redactor de carte școlară. Contactul nemijlocit cu tinerii, dragostea nemărginită pentru matematică, desen și artă, respectul față de cuvântul scris au contribuit la participarea mea ca autor, redactor sau colaborator pentru mai multe lucrări de matematică, fizică, pedagogie școlară și științe interdisciplinare.

CRISTINA PAULA MARIN
DOINA ILEANA ȘOLDU

MAGIA PUNCTULUI
geometrie plană.

pictură..

tel: 0722 438781

cristinamarin@mac.com

<http://www.cristinapaulamarin.com>

DOINA ILEANA ȘOLDU

Absolventă a Institutului de
Arhitectură „Ion Mincu”, București
Studii postuniversitare, Kungliga Konst
Högskolans Arkitekturskolan,
Stockholm (Școala Regală de Artă
secția arhitectură - restaurarea
monumentelor)

- Biroul individual de arhitectură , BIA-Doina Ileana Șoldu, înființat în 2006
- executarea de proiecte faza DTAC și PT pentru locuințe colective și individuale, birouri, depozite, clădiri de cult, amenajări interioare
- proiecte realizate pentru beneficiari din România și Suedia
- tehnoredactare cărți
- Restaurarea iconostasului bisericii ”Sf. Vasile cel Mare”, București
- Decorație biserică ”Fericitul Ieremia Valahul”, Chitila

CRISTINA PAULA MARIN
DOINA ILEANA ȘOLDU

MAGIA PUNCTULUI
geometrie plană.

pictură..

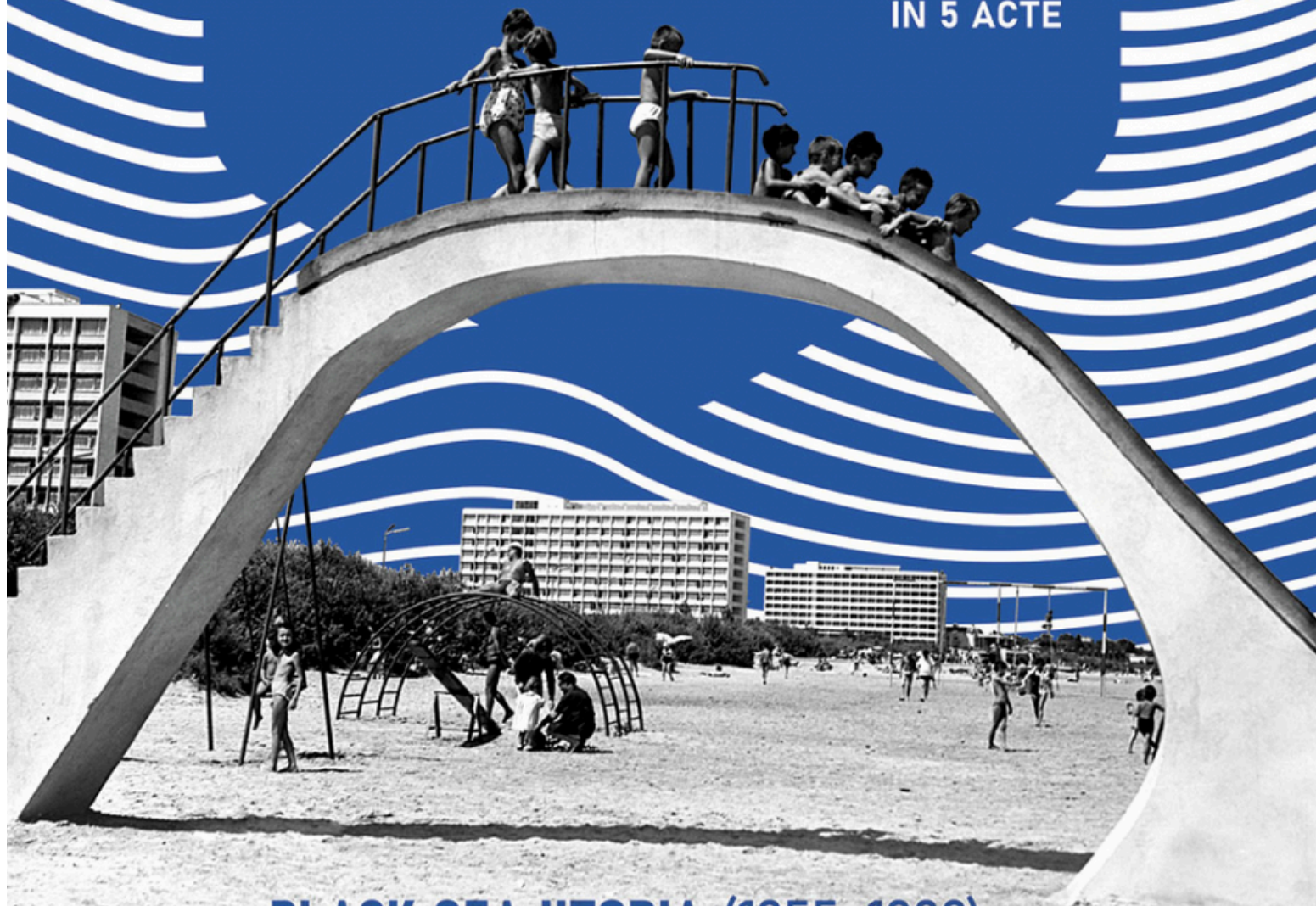
tel: 0729 299437

www.arc-dsstudio.com,
info@arc-dsstudio.com

UTOPIE LA MAREA NEAGRĂ 1955-1989

O PIESĂ DE(SP)RE ARHITECTURĂ
ÎN 5 ACTE

BLACK SEA UTOPIA (1955-1989)
ARCHITECTURAL DRAMA IN FIVE ACTS

10.07-12.10.2025

MUZEUM ARCHITEKTURY WE WROCŁAWIU

INFO 1. Partea I. De Ana Donțu. Foto&Video: Mircea Țibuleac, Răzvan Hatea

Uniunea Arhitecților din România (UAR), Muzeul Arhitecturii din Wrocław și ICR Varșovia organizează la Wrocław, în perioada 10 iulie-12 octombrie 2025, o inedită expoziție dedicată arhitecturii litoralului românesc - gândirii, proiectării și realizării acestuia - cuprinzând perioada 1955-1989. Curatoriată de arhitecta Maria Duda, expoziția este realizată de UAR, avându-l ca scenograf pe Attila Kim. Proiectul expozițional este coordonat de arh. Ileana Tureanu, președinta UAR.

Utopie la Marea Neagră, 1955-1989. O piesă de (spre) arhitectură în 5 acte este parte a programului Sezonul Cultural România-Polonia 2024-2025. Vernisajul expoziției a avut loc joi, 10 iulie, la Muzeul Arhitecturii din Wrocław.

ARCHITECTURA LITORALULUI: CERCETARE, DOCUMENTE, MEMORIE

Cercetarea despre Litoral, în vederea organizării unei expoziții dedicate, a fost inițiată de Uniunea Arhitecților din România. Arhiva Uniunii și a revistei *Arhitectura* au reprezentat sursele principale de documentare, permițând urmărirea filonului de gândire arhitecturală, a procesului creativ dintr-o dublă perspectivă - cea intimă a metodologiei interne a arhitecților și cea dezvăluită de către ei publicului, prin articolele publicate în revista de specialitate.

Suportul vizual al articolelor publicate, precum și fotografiile și desenele din arhiva UAR au devenit **mărturie tangibilă a spațiilor aproape picturale**, perfect aliniate și coordonate grafic, ca un decor ce accentuează perfecțiunea atent căutată a Litoralului: o utopie posibilă.

VACANȚA CA FORMĂ DE VIAȚĂ PROIECTATĂ

Din 1956 până în anii '90, litoralul și perechea sa, **concediul**, au reprezentat o **rupere completă a ritmului și contextului cotidian**. Orașul obișnuit al traseelor zilnice spre și dinspre muncă, într-o perpetuă mișcare mecanică, era înlocuit temporar cu stațiunea traseelor libere, de plimbare, relaxare și socializare, în care răsfățul devenea tabiet: a servi masa la restaurant, a se îngriji în bazele de tratament, a se bucura de valurile mării și plajă, a dansa serile în ritm de muzică live... Camerele de hotel ofereau confort și intimitate, iar ferestrele erau rame cu peisaje încântătoare. Obişnuinţele nou deprinse în oraşele de vacanţă deveneau cu atât mai puternice cu cât cadrul acestei vieţi temporare era proiectat și realizat tocmai pentru a încuraja și evidenția **frumuseţea, seninătatea, armonia cu natura**.

Stațiunile organizate cartezian, cu **clădiri lame și turnuri** conectate prin spații largi cu **grădini, lacuri artificiale, zone împădurite**, sunt substanță de contrast cu mediul de „acasă”.

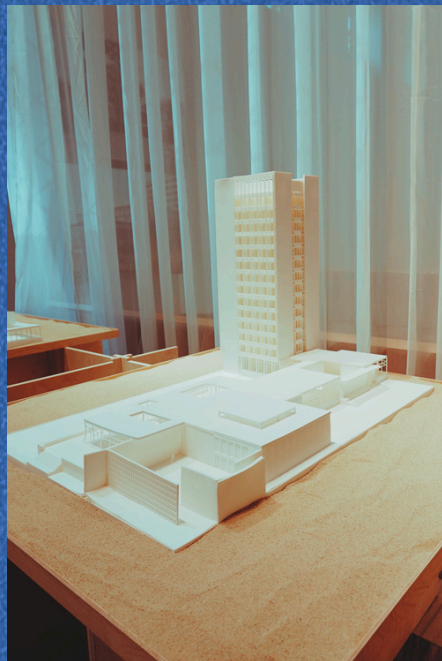
DOUĂ PERSPECTIVE CURATORIALE

Expoziția oferă **două modalități de a explora arhitectura Litoralului** - două perspective suprapuse care invită publicul să vadă aceeași poveste în lumini diferite.

I. O narațiune în „acte”

Prima perspectivă este o narațiune istorică spusă în „acte”, asemenea unei piese de teatru. Fiecare act reflectă un moment în timp și un principiu călăuzitor - de la primele viziuni îndrăznețe, la epoca de aur a experimentării și, în cele din urmă, la anii de mai târziu ai diluării:

- **PRELUDIU_1888-1947** *Relaxarea ante și interbelică.*
- **ACTUL I_1955-1957** *Salvarea patrimoniului construit. Anticiparea experimentării.*
- **ACTUL II_1955-1957** *Principiile noilor dezvoltări. Testarea posibilului permis.*
- **ACTUL III_1958-1962** *Teoretizarea frumosului.*
- **ACTUL IV_1969-1972** *Serialitate și particularizare.*
- **INTERMEZZO_1972** *Manifestul loisir-ului.*
- **ACTUL V_1977** *Idealul fragil.*

II. O perspectivă tipologică

A doua perspectivă este cea **tipologică**, ce urmărește **concretizarea evolutivă** a principiilor directoare ale actelor enunțate mai sus:

- arhitectura și natura
- tipologii și expresii ale funcțiunilor publice și hoteliere
- spațiul public
- viața socială și luxul accesibil
- arta, decorativismul și grafica urbană

Utopia posibilă invită să fie privită în multiple reflexii, cu conștiința că arhitectura este un instrument politic, cultural, identitar și economic.

LITORALUL CA OPORTUNITATE

- **Pentru stat**, Litoralul a fost oportunitatea de a face demonstrația construirii unui ansamblu de mare amploare, care să susțină afirmatul umanism ideologic al regimului.
- **Pentru arhitecți**, Litoralul a fost șansa de a salva parte din patrimoniul existent, șansa eliberării de constrângerile stilistice ale momentului și șansa experimentării. Căutarea frumosului, ca apanaj al omului nou, a redat arhitecturii valoarea culturală întreruptă de instaurarea regimului postbelic, permițând inovații și **realinieri la contemporaneitate**.
- **Pentru public**, Litoralul a fost detașarea completă de cotidian - alt ritm, altă intimitate, o grijă orientată spre sine, răsfățul - al cărei impact a conturat **atașamente neperturbate de trecerea timpului**.

ARHITECTUL ATTILA KIM DESPRE CONCEPTUL EXPOZIȚIEI „O UTOPIE POSIBILĂ”:

„M-am bucurat foarte mult când am început acest proiect de expoziție, care reprezintă, de fapt, ultima etapă a cercetării realizate de Uniunea Arhitecților împreună cu Maria Duda, privind arhitectura litoralului. Am primit un material extrem de bine conturat, o sinteză clară și bine prezentată, deja concretizată în publicația ce se lansează cu ocazia acestei expoziții. Documentul oferă o privire amplă asupra transformărilor din ultimii 20-25 de ani de pe litoralul românesc. Cunoscând realitatea din teren, e imposibil să nu remarci variațiile de calitate arhitecturală, însă abia acum, prin această expoziție, am conștientizat cu adevărat amploarea fenomenului și ce a însemnat el pentru un grup de arhitecți în acea perioadă - cât de rară a fost, de fapt, o astfel de oportunitate.

Dincolo de constrângerile politice sau economice ale epocii, a existat totuși această șansă pe care colegii noștri au avut-o - un context profesional excepțional. Vizionând filmările din acea vreme, simțind elanul creativ și profesional din atelierelor de arhitectură, a apărut și dorința de a crea o expoziție dinamică, care să reflecte energia și spiritul în care au fost proiectate acele clădiri, stațiuni, întregul peisaj litoral. Am vrut ca expoziția să redea nu doar arhitectura, ci și atmosfera verii, a vacanței, a litoralului.

Ne-am dorit o expoziție care să se inspire din arhitectura acelei perioade. De pildă, mobilierul proiectat pentru expoziție reia elemente din structura prefabricată a hotelurilor: partea frontală a pieselor de mobilier, cu acele traverse coborâte, trimite la logiile hotelurilor; înșiruirea machetelor se sprijină pe o structură inspirată de pergole, iar întregul mobilier devine, astfel, o aluzie directă la arhitectura vremii.

Ulterior, a apărut ideea de a introduce și o componentă ludică, care să imprime expoziției o stare de optimism și joc. Așa s-au născut perdelele animate de ventilatoare - o briză marină evocată discret în spațiu - și, mai târziu, ideea de a încorpora nisipul. De aici, cred că expoziția începe să capete cu adevărat contur: toate planșele - atât cele verticale, cât și cele înclinate care susțin machetele - sunt acoperite cu un strat de nisip de aproximativ 2 cm, iar exponatele sunt dispuse ca niște obiecte lăsate pe plajă, într-o scenografie naturală și vie.

Această soluție a avut și avantaje tehnice importante, oferindu-ne libertate în panotare și o mare flexibilitate în aranjarea textelor, imaginilor și machetelor. Am tratat aceste planșe înclinate ca pe niște mese de lucru, inspirate de atelierele de arhitectură care funcționau, la acea vreme, direct pe șantier, pe litoral. Expoziția devine astfel o reconstituire a unui studio de proiectare aflat pe malul mării, iar prin coborârea planșelor la o înălțime redusă, ele pot sugera totodată șezlongurile de plajă. Această suprapunere - atelier de arhitectură și mobilier de plajă - a fost intenționată.

Toate aceste elemente - mobilierul de inspirație arhitecturală, perdelele evocatoare ale verii, nisipul, atmosfera de vacanță - sunt completate de fundalul sonor compus special de Cristian Lolea. Rezultatul este o experiență expozițională complexă, care merge dincolo de documentare și prezentare vizuală. Nu e doar o retrospectivă arhitecturală, ci o încercare de a recrea, prin sunet și mișcare, o stare, o lume, o «utopie posibilă» - așa cum și este intitulată expoziția.

Deși pornește de la o temă serioasă, care adună un volum semnificativ de lucrări de arhitectură, expoziția rămâne accesibilă și ușor de parcurs. Evită senzația de aglomerare și rigiditate specifică multor expoziții de arhitectură tocmai datorită atmosferei pe care o creează: culori, nisipul ca element inedit, sunetul discret, dar prezent. Toate acestea transformă documentarea unei epoci într-o experiență multisenzorială și, totodată, memorabilă”.

SABRA DAICI, DESPRE PROVOCĂRILE ȘI FARMECUL UNEI EXPOZIȚII MULTISENZORIALE

Într-un discurs sincer și cald, Sabra Daici rememorează drumul plin de provocări care a condus la realizarea unei expoziții-surpriză - plină de briză, lumină și detalii construite cu mîgală, până la ultima granulație de nisip:

„Expoziția aceasta era să fie cu totul altceva. La început ne gândeam la un concept diferit, poate mai sobru... cu siguranță mai puțin «maritim» decât ceea ce a ieșit în final. Dar mă bucur că am ajuns aici, la această formă vie și atmosferică, pentru că e exact ce trebuia. Uitați-vă puțin: perdelele acestea care flutură aduc înăuntru un pic din briza mării. Asta e partea frumoasă - expoziția e cu briză, e cu vară!

A fost cald și aici, în Polonia, deși - dacă stăm să comparăm cu Bucureștiul, unde e caniculă în toată regula - polonezii n-ar avea chiar motive să se plângă. Să revenim, însă, la expoziție, care, dincolo de toate, e foarte frumoasă. Chiar o spun cu toată convingerea. Eu nu sunt unul dintre autorii conceptului - meritul este al echipei curatoriale și de design - dar pot spune, ca persoană implicată, că s-a obținut o armonie perfectă între fotografii, planșe, machete, nisip, sunet și imagine.

Totul a fost gândit în detaliu, iar rezultatul este un spațiu unitar, coerent și plin de atmosferă. Avem un fundal sonor atent compus - un soi de *sound design* care combină valurile mării, vocile copiilor de pe plajă, fragmente de muzică din anii '80 și, evident, **Radio Vacanța**, așa cum se auzea odinioară, cu toate distorsiunile specifice. Nimic nu e aleatoriu - nici măcar faptul că muzica nu se aude perfect clar: nici pe plajă nu o auzeam așa.

Sigur, drumul până aici n-a fost lipsit de dificultăți. Noi suntem obișnuiți să lucrăm la detaliu, să *bibilim* fiecare element până la ultimul milimetru: sunet, lumini, fire, unghiuri - absolut totul a fost ajustat cu grijă.

Montajul a durat aproape o săptămână. Fiecare componentă a fost gândită, testată și ajustată. De pildă, planșele pe care sunt expuse fotografiile și machetele au fost acoperite cu nisip - un detaliu esențial pentru atmosfera dorită. Am avut chiar o problemă: nisipul adus inițial, deși uscat, a fost depozitat afară și, după o zi întreagă de ploaie, s-a umezit. A trebuit să cumpărăm alt nisip - un nisip special, cu granulație de cuarț, exact cum trebuie, ca pe plajă.

Un alt moment tensionat a fost legat de harta imensă care ocupă un perete întreg în sala de expoziție - o hartă a litoralului. Chiar când coboram din tren, venind de la Varșovia, m-a sunat tipografia să-mi spună că avem o problemă: podeaua, fiind foarte veche, nu era perfect dreaptă, și riscam să avem o hartă înclinată. Norocul a fost că harta avea o margine albă, iar cu puțină ajustare am reușit să o montăm corect. A fost un stres în plus, dar am trecut și peste asta.

Am avut grijă și la sistemul de sunet - un sistem *cuadrofonic* care creează o ambianță circulară, învăluind vizitatorul din toate direcțiile. Doar pentru această parte ne-a luat o zi întreagă să potrivim sunetele cum trebuie. Și, evident, am lucrat cu atenție și la machetele venite din București. Le-am desfăcut, verificat, montat cu grijă. A fost muncă fizică serioasă, de la 8 dimineata până seara târziu, cu sau fără pauză de masă.

A meritat? Cu siguranță.

Reacțiile au fost foarte bune, și din partea specialiștilor, și din partea publicului larg. De la recepția muzeului, personalul ne-a transmis entuziasmat că expoziția este una dintre cele mai frumoase pe care le-au văzut. Până în ultimul moment n-am lăsat pe nimeni să intre, era afiș mare pe ușă: «Se pregătește expoziția, nu intrați». Dar acum, după deschidere, toți cei care au trecut pragul ne-au spus același lucru: că e o expoziție frumoasă, vie, surprinzătoare.

Și asta e, de fapt, cea mai mare satisfacție: să știi că, în ciuda tuturor dificultăților, a ieșit nu doar bine, ci cu totul special”.

PROGRAM CULTURAL CONEX

Împreună cu partenerul polonez, **ICR Varșovia** va susține un program de evenimente conexe pe toată durata expoziției.

Primul eveniment a avut loc în weekendul de deschidere a expoziției. În data de **12 iulie**, curatoarea expoziției, **arh. Maria Duda**, a susținut o **vizită ghidată de autor în limba engleză**.

Programul integral va cuprinde:

- **proiecții de film în aer liber** - printre acestea, legendarele comedii românești **BD la munte** și **la mare** (regia Mircea Drăgan) și **Nea Mărin miliardar** (regia Sergiu Nicolaescu);
- **prelegeri și vizite ghidate;**
- **ateliere pentru familii, elevi și studenți.**

Cele două comedii alese se desfășoară în cadrul arhitectural evocat de expoziție, prezentarea lor făcând apel și la **amintirile generațiilor de polonezi** pentru care litoralul românesc a fost o **destinație predilectă a turismului estival**.

UNIUNEA
ARHITECTILOR
DIN ROMANIA

UNIUNEA
ARHITECTILOR DIN
ROMANIA
FILIALA JUD. SIBIU

organizator

CULTURE
RESERVE

UNIVERSITATEA DE
ARHITECTURĂ ȘI URBANISM
ION MINCU - BUCUREȘTI

parteneri instituționali

Muzeul National Brukenthal

instituție gazdă

o ex_poziție a
ȘCOLII DE VARĂ
DE LA SIBIU
14 iulie - 14 august

V E R N I S A J
14 iulie, ora 18.30
sediul Sucursalei Județene Sibiu a UAR
Piața Mică nr. 24

LIM I TE

ÎN LUMEA ARHITECTURII VERNACULARE

VERNISAJUL EXPOZIȚIEI „LIMITE ÎN LUMEA ARHITECTURII VERNACULARE”

CINCI ANI DE ȘCOALĂ DE VARĂ LA SIBIU

Pe 14 iulie 2025, Sucursala UAR Sibiu a găzduit vernisajul expoziției „Limite în lumea arhitecturii vernaculare”, eveniment care marchează cinci ani de existență a Școlii de Vară de la Sibiu – un proiect inițiat de Asociația Culture Reserve în parteneriat cu Uniunea Arhitecților din România. În deschidere au luat cuvântul Mircea Țibuleac, președintele Sucursalei UAR Sibiu, și arhitecta Ana Maria Crișan, coordonatoarea Școlii de Vară. Aceasta a subliniat caracterul aniversar al expoziției – prima care celebrează atât cinci ani de Școală de Vară, cât și zece ani de activitate ai asociației fondatoare în domeniul educației nonformale.

Expoziția reunește rezultatele unei cercetări aplicate dedicate arhitecturii tradiționale și patrimoniului vernacular, desfășurată de-a lungul celor cinci ediții în cadrul Muzeului ASTRA și în satele din jurul Sibiului. Lucrările expuse – panouri curatoriale, diagrame, schițe, machete și ilustrații – reflectă efortul comun al peste 160 de studenți ai Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, formați chiar în perioada pandemiei, când tema limitelor a căpătat o semnificație personală și colectivă profundă.

Școala de Vară a investigat, an de an, modul în care satul tradițional și arhitectura vernaculară au gestionat granițele fizice, sociale și culturale: limitele locuinței, ale comunității, ale spațiului și ale timpului. Studiile s-au extins dincolo de cercetarea de teren, incluzând analize comparative între patrimoniul viu și cel muzeificat, între structuri reale și reprezentări picturale, unele dintre ele aflate în colecțiile Muzeului Brukenthal. Această abordare pluridisciplinară – la granița dintre arhitectură, antropologie și artă – și-a propus nu doar documentarea, ci și reinterpretarea formelor tradiționale într-un limbaj contemporan accesibil.

Expoziția se bucură de sprijinul Uniunii Arhitecților din România și al unor parteneri din mediul privat, comunități rurale și instituții culturale precum Muzeul ASTRA și Muzeul Brukenthal. Aceasta rămâne deschisă publicului în perioada următoare și invită la dialog pe tema valorificării arhitecturii vernaculare în contextul actual.

Mircea ȚIBULEAC

Bine ați venit la sediul Uniunii Arhitecților din România – Sucursala Sibiu. Mă numesc Mircea Țibuleac și sunt președintele acestei filiale. Spațiul în care ne aflăm este rezultatul unui efort colectiv – un centru mic, dar viu, în care s-au întâmplat și se întâmplă lucruri importante pentru comunitatea arhitecților din zonă. Este deschis tuturor, în special tinerilor, pe care îi încurajăm să preia ștafeta cu responsabilitate.

Una dintre marile provocări ale breslei noastre este lipsa de coeziune. Dihotomiile persistente între generații sau viziuni profesionale nu ne-au adus beneficii reale. Ne plângem adesea că publicul nu înțelege ce facem, cine suntem și care este rolul nostru în societate. Tocmai din acest motiv am montat firma de la intrare – pentru ca toți cei care trec zilnic pe pasajul care leagă strada Cetății de Piața Mică să știe că aici există o comunitate profesională vie, activă.

Desigur, simpla prezență fizică nu e suficientă. Cred cu tărie că arhitecții trebuie să învețe să comunice mai bine, să nu se teamă de microfoane și de spațiul public. Observ adesea, inclusiv la conferințele internaționale, cât de bine se exprimă arhitecții străini și cât de greu reușesc ai noștri să capteze atenția. E un exercițiu de exprimare care se poate învăța – și ar trebui învățat. Pentru că, dincolo de proiecte excelente, contează și cum știi să le prezinți.

Le spun asta și tinerilor, și propriei mele nepoate, studentă în anul IV la Arhitectură: alegeți o meserie care să vă placă atât de mult încât să nu simțiți nevoia unui concediu. Dacă în fiecare dimineață pleci la lucru cu bucurie, trăiești o viață împlinită. Regenerarea autentică vine, paradoxal, prin muncă.

Arhitectura este o profesie sedentară, solicitantă psihic și adesea epuizantă. Dacă nu ai grijă de echilibrul tău interior și de sănătatea ta fizică, te poți trezi prins în capcane moderne – de la stresul cronic la dependențe de tot felul. De aceea, centrul nostru își propune și să creeze contexte informale de întâlnire și dialog: întâlniri, ateliere, o bibliotecă deschisă oricând, cărți scrise de colegii noștri – toate aflate aici, la îndemâna voastră.

Biblioteca noastră conține volume cu dedicație, semnate de autori români valoroși, care și-au pus în pagină experiențele profesionale și personale. Poate că azi se citește mai puțin, dar aceste cărți pot deveni pentru voi surse prețioase de reflecție și inspirație.

Un rol important în viața acestui spațiu îl are Ana Donțu – cea care, de 10 ani, coordonează Buletinul Informativ Online al UAR Sibiu, o publicație lunară care poate fi accesată pe site-ul www.uarsibiu.ro, începând cu anul 2013. Dacă doriți să-l primiți pe email, ne puteți lăsa adresa – buletinul ajunge deja la circa 4.000 de destinatari din România și din străinătate.

Pe lângă acesta, avem și Buletinul Informativ al UAR București, coordonat de doamna președintă Ileana Tureanu, care s-a transformat aproape într-o revistă prin constanță și diversitatea temelor abordate.

Îi încurajez pe studenți, pe tinerii absolvenți și pe toți cei pasionați să scrie. Nu există limitări privind dimensiunea textelor sau numărul de imagini – important este să începeți. Cunoaștem cu toții studenți pasionați, prezenți peste tot, care știu să construiască relații, să caute mentori, să valorifice fiecare contact. Așa începe o carieră solidă: prin prezență, curiozitate, perseverență.

În final, vă invităm să folosiți acest spațiu. Veniți, citiți, discutați, povestiți, scrieți. Uniunea Arhitecților nu este doar o instituție profesională – este o comunitate care are nevoie de implicarea voastră.

ANA MARIA CRIȘAN

Sunt arhitecta Ana Maria Crișan, alături de Alexandru Crișan și de o parte dintre studenții Școlii de vară și de câțiva dintre arhitecții din Sibiu. Ne face o mare plăcere să fiți alături de noi în această seară. Este un moment special, pentru că expoziția aceasta este prima care marchează aniversarea a cinci ani de Școală de vară. Tot în acest an, asociația noastră împlinește 10 ani de activitate în domeniul educației nonformale și extracurriculare.

Școala de vară a apărut acum cinci ani aproape dintr-o întâmplare. Deși iubeam mult Sibiu, nu ne-am imaginat ce poate lua naștere aici. Iar ceea ce vedeți în această seară este unul dintre acele momente în care nu am renunțat la cercetare și am rămas fidelă acestei direcții. Școala de vară este proiectul care ne-a definit viața în ultimii cinci ani.

A început ca o cercetare simplă în Muzeul ASTRA, dar a devenit o explorare a patrimoniului muzeificat, a patrimoniului viu și a modului în care arhitectura tradițională vernaculară poate inspira arhitectura contemporană - un model de supraviețuire, de fapt. În 2021 am organizat prima ediție, în plină pandemie, când am început să analizăm satul vechi ca pe un exemplu de adaptare la limite, la crize. De-a lungul celor cinci ediții, am studiat diferite forme ale limitelor, ale restricțiilor și ale morfologiei satului tradițional. Expoziția de față este rezultatul acestor cinci ani de muncă.

Este, poate, cea mai „caldă” expoziție - abia am reușit să finalizăm panourile acum șase zile. Pe panoul curatorial și pe cel de alături puteți vedea echipa din spatele acestei lucrări. În afară de cei 160 de studenți arhitecți care ne-au fost alături în acești ani, am avut o echipă de lucru remarcabilă. Unii dintre ei sunt cei care au realizat ilustrațiile încă de la începutul pandemiei, cei care au desenat diagramele și schițele pe care le vedeți în expoziție și care arată cum locuința tradițională poate deveni sursă de inspirație. Veți vedea și câteva machete recente, din ediția de anul trecut. Alături de noi sunt chiar autorii acestora, voluntarii de anul acesta. Ne bucură mult să îi cunoașteți, fiindcă ei sunt chipul mai puțin vizibil al Școlii de vară: Sabin, Sabrina, Eva, Savi și David - le mulțumim din suflet și vi-i „dăm în grijă” în această seară ca să-i întrebați despre machete. Nu sunt etichetate, dar ei vi le pot povesti. Ceilalți pe care îi vedeți în sală sunt studenții din acest an, care au lucrat în cadrul ultimei ediții, pe tema limitei. Poate a fost cea mai dificilă ediție de până acum. Dacă aveți întrebări sau curiozități, ne-ar face plăcere să le discutăm împreună în această seară.

Și, ca să nu vă rețin prea mult - pentru că ne dorim să intrăm într-un dialog direct, personal - aș vrea să mulțumesc partenerilor noștri: în primul rând, Uniunii Arhitecților din România, care ne-a sprijinit constant și care susține și această expoziție, dar și filialei Sibiu, care ne găzduiește, prin domnul președinte Mircea Țibuleac.

Mulțumim partenerilor privați, aparent anonimi, dar esențiali - oameni extraordinari din satele din jur, adevărați gardieni ai patrimoniului rural. Caselor de oaspeți Cincșor Transilvania (Carmen și Michael Schuster), care în fiecare an ne oferă o perspectivă vie asupra comunității săsești și a modului în care funcționează un microunivers alcătuit din casă și biserică.

Mulțumim doamnei Anca Munteanu de la Portal Village din Sibiel, un exemplu excepțional de bune practici și de reinterpretare a modelelor arhaice, simplificate, într-un mod extrem de inspirat.

Suntem recunoscători și Muzeului ASTRA - Complexul Muzeal în Aer Liber, dar și unui partener neașteptat, Muzeul Brukenthal. Ce vedeți pe pereți are o componentă de studiu interesantă: la finalul fiecărei ediții, realizăm o paralelă între exemplele reale, vii, din muzeu și cele din teren, dar și cu cele surprinse pictural în colecțiile Muzeului Brukenthal.

Reprezentăm Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București și, nu în ultimul rând, vrem să mulțumim și „partenerilor mici, dar foarte puternici” - oamenii „obișnuiți” care fac lucruri extraordinare: Cosmin Șoaită, care reușește să mențină o mică berărie locală activă și autentică, și, în mod special, îi mulțumim lui Ștefan Roșca - cel care ne-a pus în legătură cu toți acești oameni și care a participat activ la două sau trei dintre edițiile Școlii de vară, vorbind despre limitele din legislație și despre granițele reale din zilele noastre.

„Bucureștiul modern 1831-1952. Dezvoltare și legislație urbană”

LANSARE DE CARTE

SIMETRIA | UNIR | UNIUNEA ARHITECTILOR DIN ROMANIA

INVITAȚIE

la evenimentul de lansare a cărții

Bucureștiul modern (1831-1952)

Dezvoltare și legislație urbană

Nicolae Lascu

miercuri 11 iunie, orele 18:00
sediul Uniunii Arhitecților din România
str. Jean-Louis Calderon nr. 48, București

Prezintă:
arh. Alexandru BELDIMAN,
președinte al Fundației „Simetria”
arh. Liviu IANĂȘI și arh. Toader POPESCU,
Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”

Miercuri, 11 iunie 2025, s-a lansat volumul semnat de Nicolae Lascu „Bucureștiul modern (1831-1952). Dezvoltare și legislație urbană”.

Evenimentul a avut loc la sediul Uniunii Arhitecților din România din str. Jean-Louis Calderon nr. 48, București.

Au prezentat:

- arh. Alexandru BELDIMAN, președinte al Fundației „Simetria”
- arh. Liviu IANĂȘI, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”
- arh. Toader POPESCU

Lăsăm în continuare câteva impresii de la acest eveniment.

BEATRICE-GABRIELA JÖGER:

Într-o seară călduroasă de miercuri, la invitația doamnei arh. Ileana Tureanu, președinta UAR, alături de o mulțime de colegi din toate generațiile, majoritatea foști studenți ai autorului, care au umplut la refuz sălile de recepție ale sediului UAR din București, am luat parte la lansare unui volum mult așteptat de breasla arhitecților: „Bucureștiul modern (1831-1952). Dezvoltare și legislație urbană”, a respectatului prof. dr. arh. Nicolae Lascu, de la UAUIM. Am spus un volum mult așteptat deoarece prin apariția sa pune la dispoziția unui public mai larg un studiu fundamental pentru orașul de câmpie devenit capitală de principat, țară și regat. Bazată pe teza sa de doctorat, prezentată în urmă cu mulți ani și accesibilă, celor interesați, doar la biblioteca universității noastre (pentru multe date, în afară de arhive, era singura sursă disponibilă spre consultare), lucrarea a fost, bineînțeles, îmbogățită pentru varianta publicată acum, prin cercetările continue ale domnului profesor. Prezentările elogioase realizate de un fost coleg, arh. Alexandru Beldiman, dar și de foști studenți și mai apoi colegi, dr. arh. Liviu Ianăși și dr. arh. Toader Popescu, au captat publicul prezent prin căldura și bucuria exprimate pentru apariția volumului, prin umor și emoție și prin cuvintele spuse din inimă de vorbitori. Autorul, emoționat la rândul său, a mulțumit pentru primirea făcută și lansarea în mediul profesional a volumului. Fericit (cred) că a terminat o laborioasă întreprindere, a mai avut apoi de lucru, la acordarea de autografe, ceea ce a făcut cu drag și atenție personalizată pentru toți cei care au dorit (cred că, de fapt, toți cei prezenți).

GABRIELA PETRESCU

Un eveniment important așteptat de mulți arhitecți, urbaniști și studenți a avut loc pe 12 iunie la U.A.R., str. J. L. Calderon 48, și anume lansarea cărții „BUCUREȘTIUL MODERN (1831-1952). DEZVOLTARE ȘI LEGISLAȚIE URBANĂ”, semnată de prof. dr. arh. Nicolae Lascu, apărută în condiții foarte bune la Editura Simetria.

În prezența unui număr mare de participanți, evenimentul a fost moderat de președinta U.A.R., arh. Ileana Tureanu. Printre invitații care au vorbit despre importanța volumului s-au numărat arh. Alexandru Beldiman, președinte al Fundației Simetria, arh. Liviu Ianăși și arh. Toader Popescu, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”.

Volumul apărut este rezultatul cercetării științifice realizate de autor pentru doctoratul susținut în 1997 la Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București, revizuit și completat și se remarcă printr-o abordare complexă, care combină istoria urbană, istoria urbanismului și a arhitecturii. Întregul demers este susținut de o documentare solidă, bazată pe surse arhivistice, cartografice și bibliografice, oferind specialiștilor, și nu numai, o amplă lucrare extrem de necesară înțelegerii evoluției Bucureștilor.

Volumul propune o abordare a dezvoltării urbane a Bucureștiului făcută prin prisma evoluției legislației urbanistice.

Studiul este orientat spre înțelegerea modului în care legislația, considerată ca document al istoriei urbane, a asimilat ideile urbanismului european ale perioadei și a condiționat, între 1831 și 1952, construcția capitalei moderne.

Fără a fi unicele determinante ale dezvoltării moderne a orașului, reglementările urbanistice sunt, totuși, dintre cele mai importante, având efecte la niveluri diferite - de la teren și clădire, la formalizarea spațiului public până la nivelul teritoriului întregului oraș.

Cu alte cuvinte, efectele sunt la nivelul morfologiei urbane și a tipologiei constructive.

ALEXANDRU BELDIMAN

Reper de neocolit de acum înainte pentru specialiștii domeniului (în tandem cu volumul „Bulevardele bucureștene”), acest tratat de urbanism atât de necesar societății noastre îmi readuce în minte o idee pe care am mai formulat-o referitor la profilul profesorului Nicolae Lascu: britanitatea sa, acea capacitate intelectuală – încăpățânată, să-i spunem - de a duce la bun sfârșit un lucru bine conceput, tinzând către perfecțiune.

O britanitate îngemănată fericit cu o cunoaștere temeinică și pasionată a civilizației italiene. Îngemănare ce va fi fost vegheată de spiritul Mamei, filolog italianist, profesor la Universitatea din Cluj.

De-a lungul timpului, am legat o prietenie strânsă cu Nicolae Lascu, bazată înainte de toate pe o încredere reciprocă, construită aproape de la sine. Primul semn al prieteniei născându-l-a dat Nicolae Lascu, făcând gestul destul de rar întâlnit printre arhitecți - era la începutul anilor '80 - când a venit să mă felicite pentru o lucrare, un bloc în Piața 1 Mai - care tocmai fusese terminat după o lungă și turmentată istorie. Prietenia noastră avea să fie puternic întărită după Decembrie '89, când Uniunea Arhitecților organiza expoziții și simpozioane bazându-se pe o remarcabilă echipă de arhitecți: Nicolae Lascu, Ana Maria Zahariade, Dana Harhoiu, Mariana Celac, Costantin Hariton, Ștefania Curea, Luminița și Florin Machedon, Anca Brătuleanu, Constantin Enache ș.a.

S-a lucrat împreună cu istorici de artă, istorici ai literaturii, ai muzicii, artiști plastici, regizori, actori ș.a. Graficianul Ioan Cuciurcă a conceput cu măiestrie afișele și grafica publicațiilor.

Aceste expoziții și simpozioane au devenit repere: Centenar Horia Creanga; București anii '20, între avangardă și modernism; Centenar Marcel Iancu; București, starea orașului; Prezențe franceze în România; Genius loci ș.a. Evenimentele și publicațiile lor au făcut ca Uniunea Arhitecților să fie percepută drept una dintre uniunile de creație cele mai active ale perioadei, dacă nu cea mai activă.

Toate aceste manifestări n-ar fi fost posibile fără sprijinul apăsător al unor intelectuali de marcă: Dan Hăulică, Andrei Pleșu, Alexandru Al. George, Ion Caramitru, Mihai Oroveanu, Gh. Vida, Șerban Cantacuzino, Paul Bortnovschi, Alexandru Sandu, Mario Smighelschi.

Mă uit cu uimire la aceste liste și-mi spun că sunt demne de o academie.

Revenim la cartea ce se lansează acum, „Bucureștiul modern 1831-1952. Dezvoltare și legislație urbană”. Este un exemplu de rigoare și continuitate a cercetării în câmpul istoriei arhitecturii, rezultat al descoperirilor pasionate, neobosite în arhive, al capacității de corelare și interpretare analitică și sintetică a documentelor. Un exemplu de vocație a cercetării.

În introducerea cărții, autorul ne expune cu claritate felul în care înțelege să atace subiectul ales:

„Studiul de față poate fi considerat o contribuție la istoriile parțiale (paralele și complementare totodată), ale orașului, care se interferează permanent cu celelalte istorii parțiale. Considerăm legislația urbanistică ca fiind construită din ansamblul actelor normative care, prin reglementări, proceduri, norme și tehnici juridice, au determinat și au asigurat controlul asupra modificării cadrului fizic - spațial, volumetric și formal al teritoriului urban. Parte constitutivă a dreptului urban, legislația urbanistică articulează interesele individului (dreptul privat) cu cele ale colectivității exprimate prin dreptul administrativ”.

Acum, stimate domnule profesor, dragă Nae,

așteptăm cu nerăbdare volumul care poate se va chema „Bucureștiul modern - postmodern, 1952-1989”. În plus, consider că sunteți una dintre puținele personalități care ar putea să analizeze cu obiectivitate teza arhitectului Constantin Jugurică privitoare la cunoașterea de către Nicolae Ceaușescu a planului director al Bucureștiului, din 1935. În speranța că, probabil, veți amorsa și ceea ce s-a întâmplat în urbanismul bucureștean după 1990.

Te felicit și îți urez sănătate și putere de lucru în continuare!

SORIN GABREA

Un eveniment important pentru comunitatea arhitecților bucureșteni - și nu numai - lansarea volumului „Bucureștiul modern (1831-1952). Dezvoltare și legislație urbană”, autor Nicolae Lascu, a fost marcată cum se cuvine, la sediul Uniunii Arhitecților din România, aflat pe strada Jean Louis Calderon. Locul a devenit, datorită numeroaselor manifestări culturale de anvergură, un centru cultural important pentru București, recunoscut ca atare și în întreaga țară.

La eveniment au participat, pe lângă Nae Lascu - autorul volumului „Bucureștiul modern (1831-1952). Dezvoltare și legislație urbană”, numeroși invitați - arhitecți, oameni din administrație, un numeros public. Au vorbit Alecu Beldiman, Liviu Ianăși și Toader Popescu. Asistența a apreciat atât calitatea volumului lansat, cât și recenziile prezentate.

În perioada istorică analizată, Bucureștiul a trecut prin schimbări complexe, ample și cu implicații extrem de importante, în istoria locului și a națiunii. Nae Lascu face o amplă cercetare a procesului istoric, abordând evoluția urbană prin prisma efectelor reglementărilor urbanistice, coroborate cu construcția legislativă complexă, cu profunde efecte în construcția unui sistem public coerent, propice unei evoluții sociale complexe, în concordanță cu condiționările perioadei.

Începuturile au fost dificile. Cu mare întârziere, în raport cu evoluții similare, sub conducerea unor instituții străine, în plin conflict între marile puteri - Imperiul Țarist și Imperiul Otoman, dar și cu implicarea unor personalități balcanice, fără ca populația autohtonă să se implice în acțiune, au apărut primele elemente de construcție legislativă specifică perioadei.

Inițiativele unor lideri, mandatați să conducă o perioadă principatele dunărene, în virtutea unei înțelegeri între otomani și ruși, au avut drept rezultat unele decizii de constituire a unor prime formule de organizare a administrației publice a Bucureștiului - vezi și decizii ale unor domnitori fanarioți, personaje ceva mai școlite decât boierii autohtoni, au fost, în cele din urmă, înlocuite cu așa-numitele Regulamente organice, proclamate în perioada administrației țariste în cele două principate, și care au constituit, pentru multă vreme, prima formă coerentă de reglementare a spațiului public local.

Reglementările inițiale au fost, apoi, completate cu o serie de alte norme, care vizau sectoare ale zonei publice, așa cum au fost preluate, cele mai multe, din spații europene, în care construcția legislativă se desăvârșise în timp îndelungat. Construcția legislativă, într-un spațiu public amorf, cu o populație săracă și analfabetă, a fost un proces complicat, cu multiple dificultăți și probleme. O construcție de țară, într-un teritoriu amorf, pilotată tocmai de cei care ocupau principatele și care aveau nevoie de sistem administrativ, necesar pentru conducere și stăpânire, este o situație fără echivalent în secolul al XIX-lea.

Mai târziu, Bucureștiul a beneficiat din plin, după momentul Versailles, perioadă în care a devenit capitala României mari. A fost, până în momentul celui de-al Doilea Război Mondial, perioada „de aur” a orașului. Spațiul public, așa cum a fost construit de către o societate pe cale să se racordeze la construcții similare europene, a fost, probabil, cea mai bună formulă locală. Evident, astăzi preluăm elementele pozitive, uitând deficiențe și probleme specifice epocii, pe care le acoperim acum cu vălul nostalgiei indulgente.

Perioada interbelică, marcată de o puternică dezvoltare economică - marea industrializare, sistem bancar, dar și de o deosebită creștere culturală, recunoscută și pe plan internațional, a fost rapid înlocuită de o nouă configurație socială, cu profunde efecte în toate compartimentele vieții societății, după al Doilea Război Mondial. Societatea capitalistă, structurată și ierarhizată, a fost înlocuită cu o nouă configurație socială, cu o singură clasă - proletariatul. Consecințele au fost catastrofale și se recunosc și în reconstrucția sistemului legislativ, componentă importantă a spațiului public. În perioada ce a urmat, orașul a suferit evoluții de mare anvergură, iar fenomenul trebuie să fie analizat și cercetat corect, cu o obiectivă înțelegere a punctelor pozitive sau negative.

Așteptăm continuarea analizei făcute de Nae Lascu, pentru că este evidentă preocuparea domniei sale în domeniu, iar istoria României, în adevărata înțelegere, necesită o cercetare competentă și aprofundată.

Felicitări, Nae Lascu! Succes în continuare!

ANCA SANDU TOMASZEWSKI

Toți cei care ne-am adunat, spontan, pe 11 iunie la sediul Uniunii din Calderon, ne priveam uimiți cât de mulți eram, într-o seară de vară, aproape de vacanță. Nae Lascu, dom' profesor, era și el acolo, căci pentru el venisem. Figura lui blândă era parcă ușor jenată că fusese așezat în față, în capul trebii. El, care probabil că se simte mai confortabil cu studenții, în biblioteci și arhive, decât băgat în față la evenimente media și sindrofii. (De altfel, pe el îl întâlnesc cel mai des la bibliotecă, cercetând, pe stil vechi, publicații pe hârtie.) La lansarea ultimei lui cărți, „Bucureștiul modern”, a fost nevoit să stea măcar în rândul întâi - dar s-a așezat mai la o parte.

Privindu-l, mi-am amintit de o istorie despre Joseph Haydn, compozitorul care își petrecuse cea mai mare parte a vieții pe domeniul Esterházy, lucrând cu orchestra și compunând. Într-o seară era la o cârciumă din Viena, când, ce să vezi - sau să auzi - orchestra localului a atacat o compoziție a lui. S-a mirat, dar asta n-a fost tot: la sfârșit, toți clienții localului s-au ridicat în picioare și au aplaudat. Nu știa, Papa Haydn, ocupat cu munca, cât era de cunoscut și de apreciat.

Nae Lascu nu trăiește izolat și a mai avut parte de onoruri și recunoaștere, dar tot dă impresia că nu știe cât e de apreciat, că habar n-are că nu există arhitect român care să nu-l cunoască. Și n-am auzit pe nimeni spunând vreodată ceva de rău despre el. Nu de la evenimente cu camere de luat vederi și șampanie e el cunoscut, ci din cercetările publicate și de la catedră. Altminteri, e ușor de recunoscut: e domnul acela înalt - o combinație între Henry van de Velde, Belmondo și Charles de Gaulle - retras, parcă timid, de o nobilă modestie. Cine îl cunoaște bine va vorbi probabil și despre principialitate, amabilitate, generozitate, onestitate... și despre competență și seriozitate. Și despre defectele lui, că trebuie să existe. Cred că ni le spune el, dacă-l întrebăm.

Mult mai interesantă e însă ultima lui carte de până acum. Aștept cu interes comentariile celor care au citit-o deja și pe urmă, cu timpul, recenziile și evaluările critice. Ca pe vremuri.

INFO 4

BUCUREȘTI

Bucureștiul începutului de mileniu trăiește, probabil, cea mai bună perioadă din existența sa. Indicatori ai nivelului de trai - calcule savante, care iau în considerare cifre semnificative, așa cum sunt considerate în lumea complicată a finanțelor, arată faptul că în oraș și în împrejurimi se trăiește bine - destul de bine - aproape de nivelul mediu din Uniunea Europeană. La polul opus se află cei care sunt nemulțumiți oricum. În bună măsură, este adevărat...

Bolile creșterii generează numeroase dezechilibre, pe care o administrație puțin capabilă nu reușește să le îmblânzească ușor și rapid - de cele mai multe ori, nici măcar nu le înțelege.

„Orașul urbanismului niciodată terminat” - așa cum bine îl caracteriza un prieten arhitect, atinge, totuși, în prezent, în pofida numeroaselor probleme, o bună performanță complex-funcțională.

DEZVOLTAREA URBANA

SECOLELE XIX- XXI

Cu mult timp în urmă, prin 1992, am avut ocazia să particip la o reuniune a primarilor din marile capitale ale lumii, organizată la Montreal. Au fost invitați primari din Tokio, Moscova, Montreal, Barcelona, Cairo, Paris (Jaques Chirac) și alții.

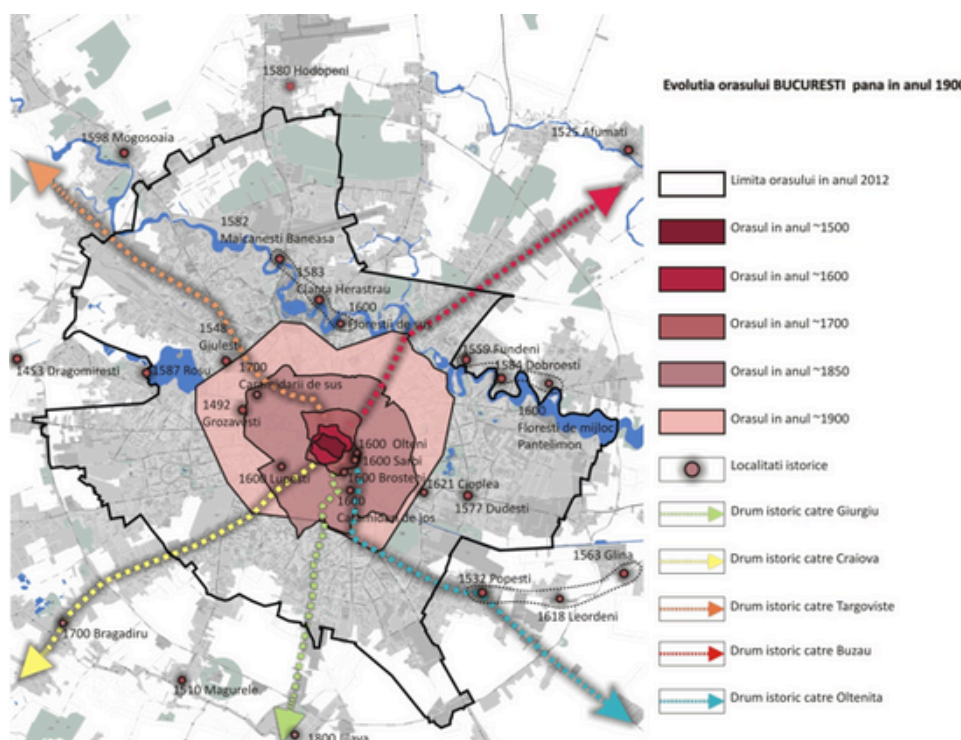
S-au discutat mai multe teme: cei din lumea mai săracă au abordat probleme legate de finanțare, buget, sănătate publică, probleme demografice - aflux de populație, locuire și sănătate publică etc., iar cei din Europa discutau teme de administrare a comunității - minorități, educație, comunități defavorizate, dar și chestiuni legate de optimizarea funcționării spațiului public și a serviciilor publice, de toate categoriile.

Ascultându-i, am realizat faptul că, în cazul Bucureștiului, problemele sunt cu mult mai complicate. Orașul, întreaga comunitate, de fapt, trebuie să parcurgă un proces extrem de complicat, de reconstrucție socială, de refacere a unei structuri sociale care să cuprindă toate categoriile sociale, care să aibă atribute specifice unei performanțe complexe, economică, dar mai cu seamă culturală. După perioada comunistă, în care totul a fost redus la nivelul clasei proletariatului, iar clasa medie și elita socială au fost eliminate, reconstrucția este complicată și, drept dovadă, necesită mai mult decât dezvoltare economică.

În Roma Antică, proletarii erau cetățeni liberi săraci, lipsiți de mijloace de producție, care nu puteau plăti impozit și taxe. Termenul a fost, ulterior, preluat de Karl Marx, care a denumit astfel noua clasă socială, în formare, în debutul perioadei capitaliste.

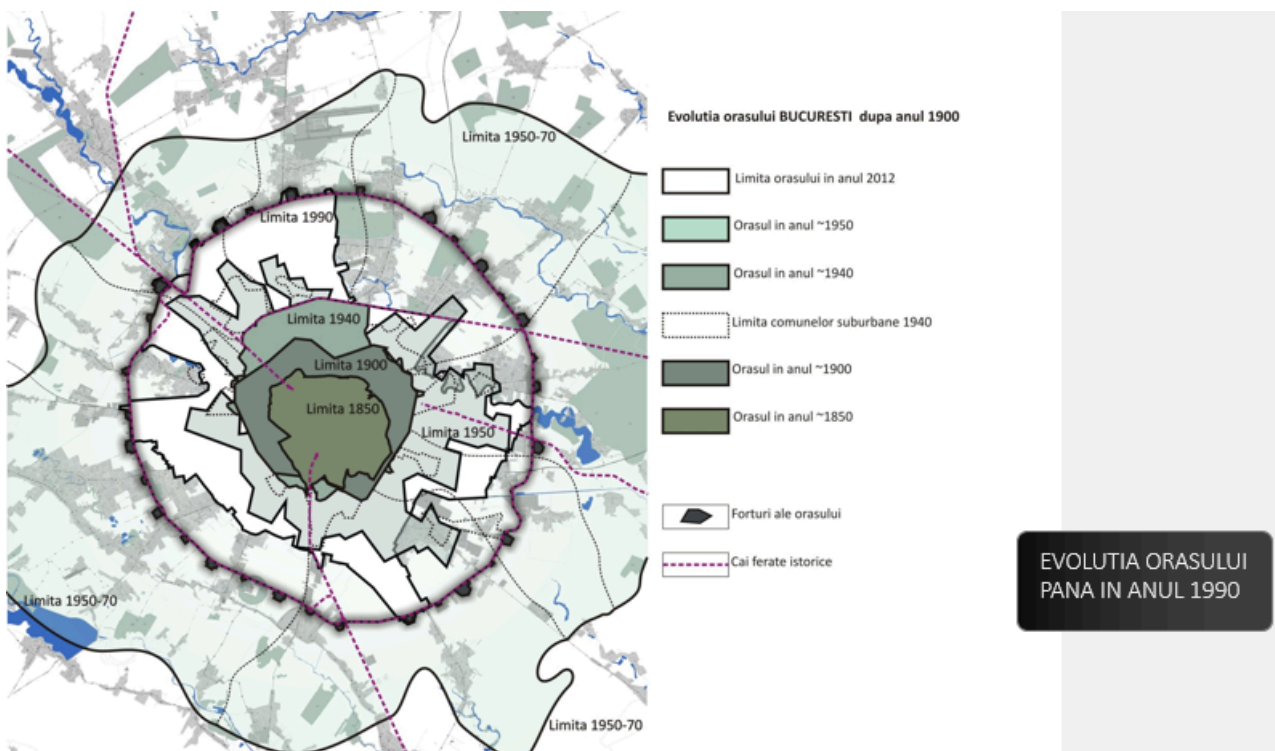
Reconfigurarea spațiului public, de la formula în care zona publică este dominantă la o nouă structură, cu un raport funcțional și corect între zona publică și zona privată, întemeiat pe o nouă structură socială, este un proces îndelungat și deosebit de complex, în care norma juridică este doar o componentă a capitolului.

Calitatea normei juridice, complexă și corelată cu alte norme din câmpul public, trebuie să fie așezată pe un fundament, la fel de complicat, compus din instituții publice care au menirea de a conduce și de a controla fenomenul dezvoltării urbane. Or, în România, administrația publică, conformată în anii '90, a păstrat, cu unele mici deosebiri, structura vechii instituții, așa cum a fost desenată în perioada anterioară. Între o instituție care răspundea comenzilor dictaturii și o instituție aptă să înțeleagă noua paradigmă și, drept urmare, să poată să acționeze în sensul îndeplinirii exigențelor cetățenilor, este o diferență structurală majoră. Mai mult, alte componente necesare reglării noii relații între zona publică și zona privată, insuficient înțelese, au fost deturnate și, uneori, chiar acaparate în zona privată ocultă. În principiu, o normă socială corectă generează un comportament corect. La fel de valabilă este, însă, și reciproca - un comportament social corect generează o normă socială corectă, aplicabilă și funcțională, recunoscută de întreaga societate.

**EVOLUTIA ORASULUI
PANA IN ANUL 1900**

Într-un volum interesant - „De ce eșuează națiunile”, autori doi economiști americani - Daron Acemoglu și James A. Robinson, unii dintre cei mai apreciați experți în domeniul dezvoltării, fac o analiză complexă a modului de dezvoltare socială în raport cu formule instituționale care controlează modalitatea de organizare a instituțiilor administrative. Astfel, există două mari categorii de societăți: societăți organizate după un model „extractiv” - estul Europei, America Latină, Africa și societăți organizate după modelul „incluziv” - vestul Europei, America de Nord, Australia.

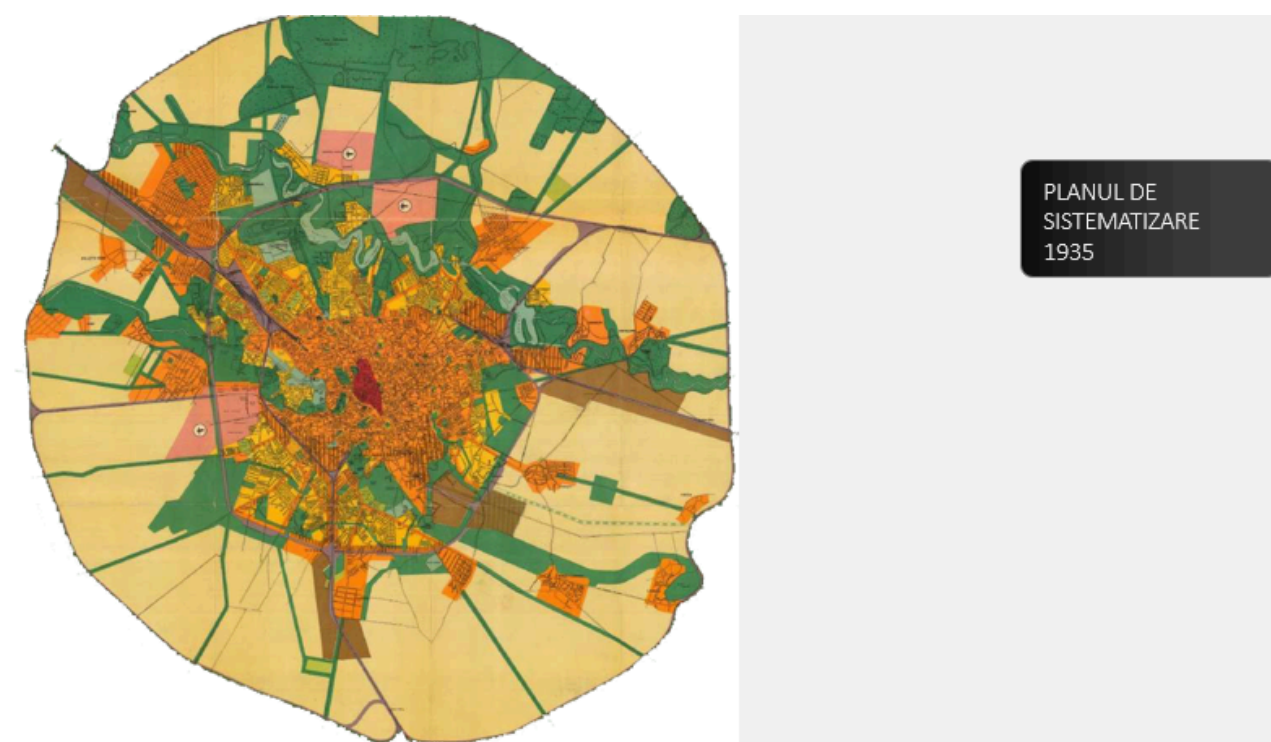

În primul caz „elitele prădătoare”, odată ajunse la putere, utilizează pârgghiile conducerii pentru a se îmbogăți, ignorând dezvoltarea generală. Justiția este supusă și este controlată, astfel încât inițiativa privată este inhibată, iar performanța generală a sistemului este grav afectată.

În modelul „incluziv”, sistemul juridic este independent și puternic, astfel încât toate mecanismele sociale sunt protejate și funcționale, fapt ce are drept efect o funcționare eficientă a societății. Guvernarea funcționează pentru binele public general, inovațiile apar continuu, dreptul de proprietate este apărut, societățile se dezvoltă pe căi noi, neexplorate.

Nicăieri, nicio țară nu îndeplinește toate condițiile - bune sau rele, pentru a putea fi încadrată într-o categorie sau alta. Totuși, este evident faptul că spiritul comunitar, rezultat al unui model de societate, consolidat și fundamentat pe o conviețuire organizată, disciplinată și cu principii clare, motivate și susținute pe un model cultural - social clădit în timp, sunt mai aproape de modelul „intruziv”.

Posibil că și România interbelică a fost mai aproape de acest model și, de aceea, modelele urbanistice și arhitecturale se dovedesc și acum, când începem să redescoperim valențele democrației, valabile și rezistente în timp.

În acel interval, într-o societate corect structurată, în care elitele beneficiau de instrucție de înalt nivel, iar România era, astfel, bine racordată la curentul european cultural valoros, în București - și nu numai, au fost realizate operațiuni urbane importante, dar și obiecte de arhitectură de bună calitate, care îmbogățesc și astăzi spațiul public material local.

În perioada de după 1950, în București au început ample operațiuni de restructurare urbană, derulate, de regulă, în afara perimetrului central, delimitat de inelul principal de circulație. Noul oraș, dimensionat pentru o populație de cca. 1,5 milioane de locuitori, s-a realizat prin cuprinderea unor localități, aflate în imediata vecinătate.

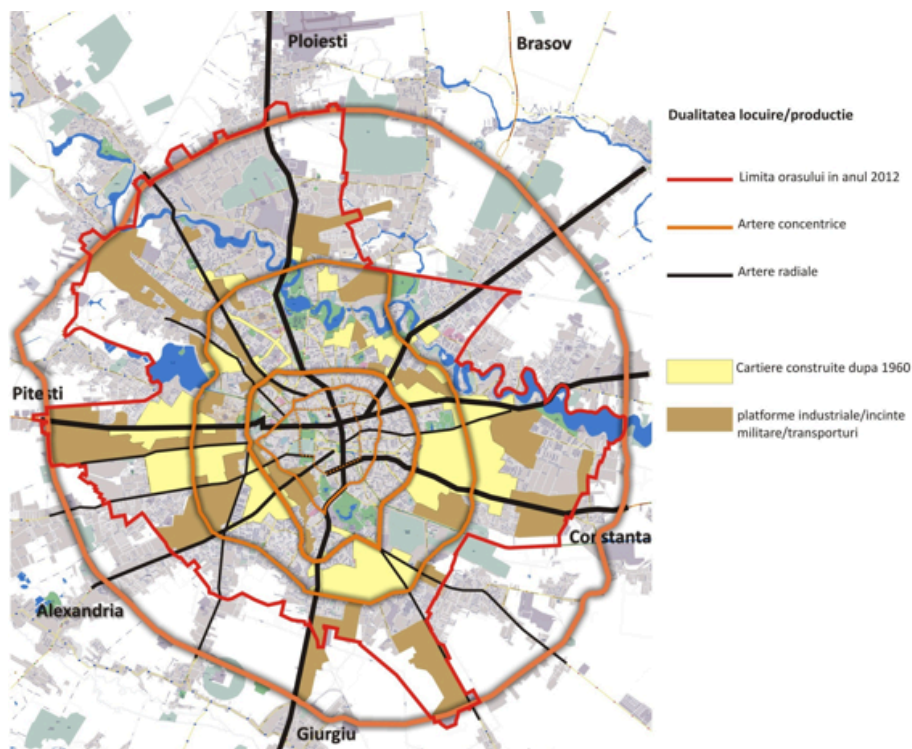
PLANUL DE
SISTEMATIZARE DIN
1962

În conformitate cu schița de sistematizare realizată prin anii '60, în exteriorul nucleului central au fost construite mari platforme industriale, care alternau cu cartiere noi, cu apartamente, în care locuiau lucrătorii în fabrici și uzine. În cartiere au fost construite școli și grădinițe, unități comerciale, dar și alte servicii specifice. Mai mult, în zonele centrale ale unor mari cartiere - Titan, Drumul Taberei, au fost rezervate terenuri pe care urmau să fie construite noi centre de cartier.

Anii '80, mai cu seamă după marele cutremur din 1977 și după o nefericită vizită în Coreea de Nord a „conducerii superioare de partid și de stat”, au însemnat o nouă etapă - remodelarea zonei centrale - ansamblul Unirii - Cauzași și altele.

După 1990, s-au petrecut o serie de evenimente, nu toate în favoarea unei reconstrucții sociale profunde, cu efecte complexe în remodelarea spațiului public general.

În 1992, Sectorul Agricol Ilfov, teritoriu aflat în componența municipiului București, printr-o nefericită decizie, nu tocmai legală, a fost separat de orașul-nucleu - formula găsită a fost „legalizată” abia în 1996. Astfel, Bucureștiul este una dintre puținele capitale europene care nu controlează teritoriul metropolitan.

DEZVOLTAREA
DUALA POSTBELICA
1950 - 1990

În timp, datorită speculei imobiliare, care a atins valori extraordinare, cu ignorarea totală a proiectelor de dezvoltare ale Capitalei, localitățile din jurul Bucureștiului s-au transformat în organisme autonome, care au refuzat orice formă de colaborare, în vederea derulării unor proiecte comune, de organizare a unor servicii publice, de interes public general.

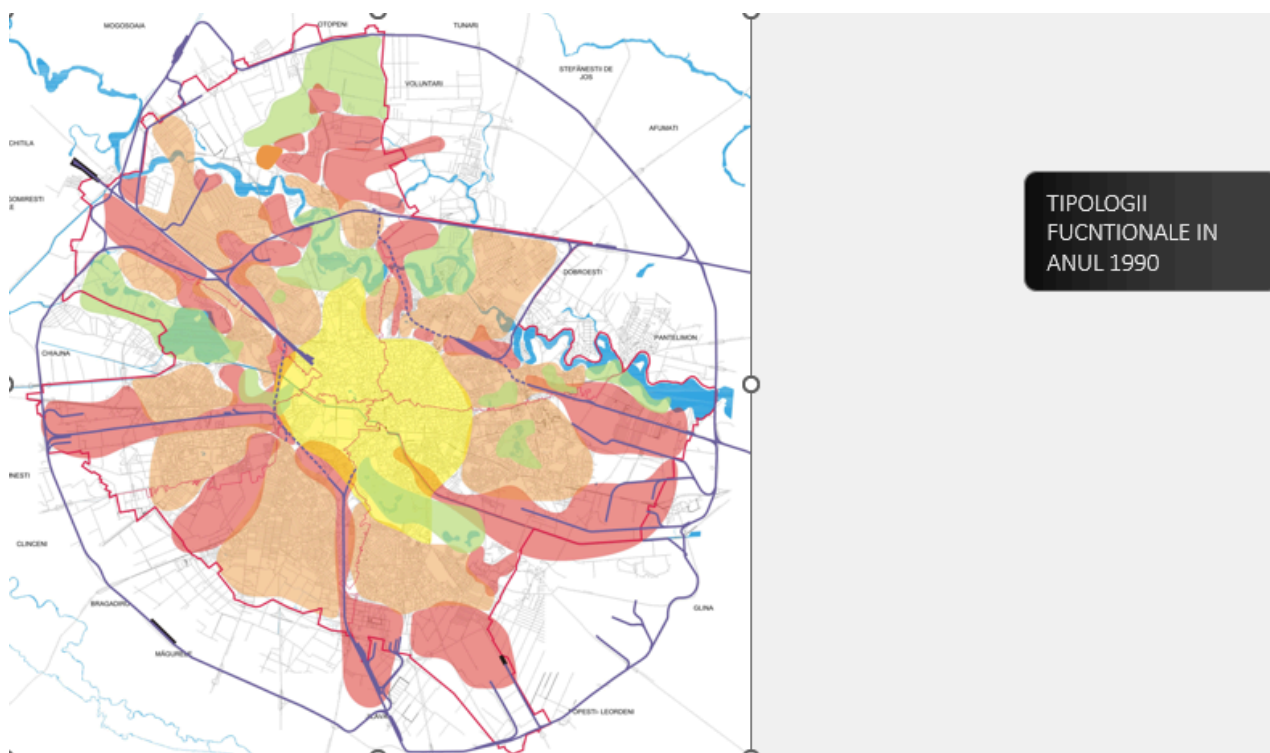
Instituțiile publice din administrația publică centrală s-au constituit în organisme avizatoare, transferând în zona privată misiuni pe care ar fi trebuit să și le asume.

O normă, odată promulgată în spațiul public, trebuie să fie aplicată în primul rând de către instituții publice, constituite tocmai în acel scop:

- Nici astăzi nu este încheiat cadastrul sistematic; nu este definit clar patrimoniul public, la toate nivelurile. Mai mult, a fost abandonată acțiunea de relevare a rețelelor edilitare, de toate categoriile, fapt care produce mari prejudicii, mai cu seamă în mediul urban;
- Nu este clarificată situația patrimoniului cultural de interes național sau local. Studii istorice valoroase, realizate în regim privat, pentru proiecte private, odată avizate, sunt arhivate și apoi uitate. Se pierde informații valoroase și utile, care ar fi putut să fie integrate în documente de rang superior, prin grija instituțiilor publice responsabile;

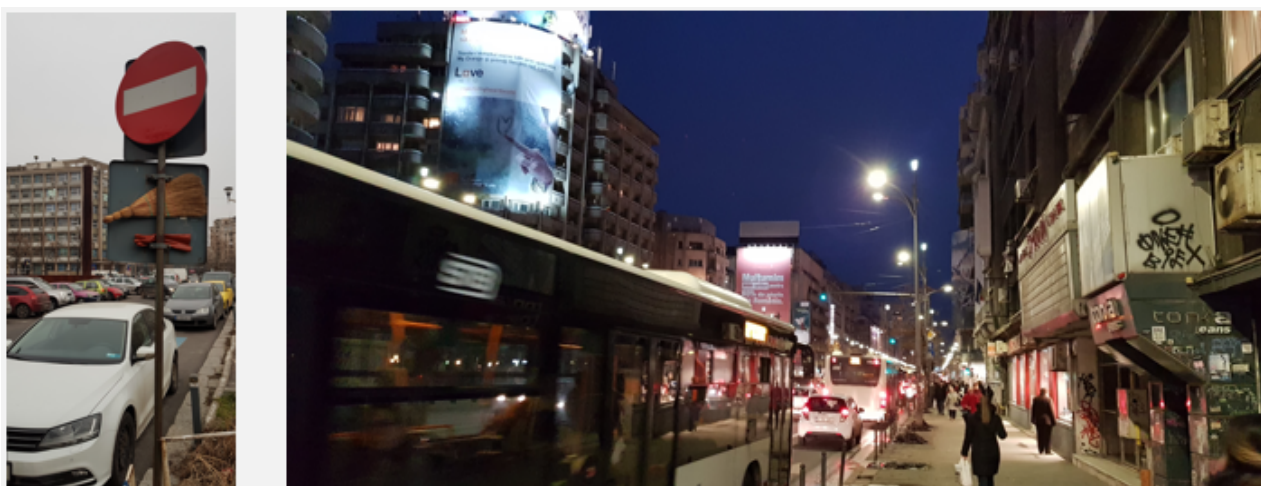
- Informații diverse, privind structura tehnică a spațiului public material, precum zone de risc, zone de protecție, servituți aeronautice, coridoare pentru telecomunicații, nu sunt, încă, integrate în reglementări urbanistice, la toate nivelurile;
- Studii hidro-geotehnice, care până în 1990 erau integrate într-o bază de date, administrată la nivel local, sunt utilizate numai în cadrul unor proiecte de investiții private sau publice;
- Informații despre servicii publice lipsesc cu desăvârșire din pachetul de date, ce ar putea fi utile în spațiul public;
- Administrația publică, la nivel local, este lipsită de capacitate organizatorică, necesară derulării unor operațiuni active în spațiul public, așa cum funcționează în societăți europene de tip „incluziv”;
- Baza de date publică, instituție ce ar trebui să fie constituită de urgență și operată în interes public general, la nivelul administrației publice se va întemeia, întâi de toate, pe un strat constituit din informații cadastrale, pe care, în straturi succesive, se vor adăuga informații privind fiscalitatea, informații privind serviciile publice, rețele edilitare etc.

Pentru București, sunt necesare mai multe operațiuni, care să vizeze, între altele, clarificarea unor probleme generate de formule organizatorice insuficient aprofundate care, în timp, au devenit nefuncționale.

În țară, București este singura unitate administrativ-teritorială în care există mai multe subunități administrativ-teritoriale, stabilite prin legea din august 1979 - șase Sectoare ale Capitalei. Separarea Sectorului Agricol Ilfov de București, transformat prin lege, în anii '90, în județul Ilfov, a produs multe probleme organizării zonei.

Capitala a fost, rapid, sugrumată de localitățile din noul județ, care au consumat terenurile libere, situate în imediata vecinătate a Bucureștiului. Lipsite de echipamente publice - în primul rând, școli și grădinițe și fără echipare edilitară, noile zone construite au blocat dezvoltarea urbană coerentă a Bucureștiului și, mai mult, au produs mari probleme pentru transportul public, dar, mai ales, au afectat iremediabil pânza freatică și, implicit, mediul. Bucureștiul este, foarte probabil, singura capitală europeană care nu administrează zona metropolitană.

Felurite forme de asociere - agenție București-Ilfov, alte agenții pentru transport sau pentru împins vântul la deal, nu sunt instituții funcționale, dar consumă din plin resurse și, mai ales, irotesc timp.

În interior, legile post 1990 nu reglementează relații între Sectoare și Capitală. Nu sunt stabilite niciun fel de relații între primari, nici între Consiliile organizate la nivelul Sectoarelor și Consiliul General, nici între compartimente de specialitate corespondente. Drept urmare, Bucureștiul este rupt în mai multe municipii, oricare dintre sectoarele Capitalei având bugete mai mari decât multe orașe mari din țară.

Deși sunt cunoscute, de o bună bucată de timp, problemele organizatorice pomenite nu sunt o prioritate pentru legiuitori. Credem că formula actuală este foarte convenabilă pentru o administrație coruptă, preocupată mai cu seamă de împărțirea „echitabilă” a unui buget generos, decât de realizarea unei politici locale, în interes public general.

Probleme similare se regăsesc în mai toate zonele administrației publice românești. La capătul unui interval de mai bine de treizeci de ani, administrația publică se vădește, mai degrabă, a fi acaparată de grupări de interese care nu lucrează în interes public general. Consecințele sunt evidente.

În plan general, suntem într-un moment în care apar evoluții rapide și semnificative. În afara războiului economic, inițiat de marile puteri, care vizează o nouă împărțire a zonelor de influență și, totodată, de acaparare a resurselor planetei, se petrece o evoluție rapidă și de substanță a civilizației pământene, datorită apariției lumii electronice. Treptat, viața biologică va fi dublată, ba – pe alocuri – înlocuită, de lumea roboților. Toate înțelegerile anterioare ale lumii vor trebui să fie revizuite. Va fi momentul migrării pe alte planete? Vom cunoaște alte lumi? Sigur, civilizația lui Brâncuși, a lui Picasso sau a lui Mozart se va schimba.

Ce se întâmplă la București?

Cred că ar fi momentul declanșării unui proces de înțelegere și de deslușire a semnificației semnalelor recepționate. Ar fi vremea să gândim viitorul de peste puțin timp dincolo de specula politicianistă ieftină și murdară. Avem această putere?

DE-A ARHITECTURA TALKS

VALOAREA ARHITECTURII ÎN EDUCAȚIE

Cum ar fi dacă lecțiile despre oraș și clădiri (educația de mediu construit) ar transforma felul în care copiii și tinerii înțeleg lumea reală în complexitatea ei, precum și direcțiile în care ne dorim schimbarea în această lume care se confruntă acum cu crize multiple (dezvoltare sustenabilă)?

10.07.2025, BUCUREȘTI

La „De-a Arhitectura TALKS” s-a ilustrat nu doar că este posibil, ci că deja se întâmplă. În tot mai multe colțuri ale lumii (inclusiv în România), educația de mediu construit este prezentă în formarea unei gândiri critice, responsabile și conectate la realitate, dar și la conturarea direcțiilor în care societățile aleg să evolueze.

SOLUȚII CONCRETE PENTRU ȘCOLI ȘI COMUNITĂȚI

Pe 8 iunie 2025, în Sala Frescelor a Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București, cea de-a patra ediție a conferinței „De-a Arhitectura TALKS” a adus împreună profesioniști ai mediului construit și cadre didactice pentru a discuta rezultate ale unor studii (cercetare aplicată), exemple de programe de formare inițială sau continuă, numeroase exemple de scenarii și metode de lucru cu copii și tineri în cadrul foarte generos al educației de mediu construit.

„Valoarea arhitecturii în educație” a fost titlul acestei ediții care a pus accent pe inițiative care trezesc curiozitatea și modelează înțelegerea copiilor, a adolescenților și a tinerilor asupra spațiului și îi pregătesc pentru implicare activă în transformarea acestuia.

Invitații internaționali, membri ai Programului de lucru „Arhitectura și copiii” al Uniunii Internaționale a Arhitecților (UIA), au sprijinit și această ediție într-un mod consistent: pentru membrii acestui program UIA, prezenți la București, scena de la conferința „Valoarea arhitecturii în educație” a însemnat să împărtășească, cu generozitate, exemple, idei, preocupări care reprezintă ceea ce înseamnă educația de mediu construit azi, la scara întregii planete.

INTERVENȚII ALE INVITAȚILOR MEMBRI AI PROGRAMULUI DE LUCRU UIA - ARHITECTURA ȘI COPIII:

Prezentările profesioniștilor mediului construit de pe cinci continente au arătat că educația de mediu construit este un mod valoros de a învăța prin acțiune („learning by doing”) și de a învăța prin proiect („project based learning”). Machete, hărți participative, explorări și investigații făcute de copii de diverse vârste cu îndrumare și/sau scenarii educaționale gândite de profesioniști ai mediului construit – toate devin instrumente prin care copiii și adolescenții învață despre spațiu, implicare civică și sustenabilitate. Aceste instrumente sunt apreciate de cadrele didactice.

Invitați din Australia, Bulgaria, Costa Rica, Egipt, Franța, Israel, Polonia și Ungaria nu s-au limitat la a-și prezenta proiectele; ei au vorbit deschis despre motivațiile din spatele acestor inițiative, despre adaptarea la contexte culturale diverse și despre impactul acestor proiecte educaționale pe rezultatele învățării.

De asemenea, au fost extrem de relevante și de recente exemplele de programe de formare:

- formare inițială din Polonia (master organizat de un consorțiu format din mai multe facultăți de arhitectură: ArchiCulture: Architecture Educator studies | Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki);
- formare continuă din Franța (program organizat în parteneriat cu rețeaua Maisons de L'architecture care a realizat o platformă online de resurse de pedagogie de arhitectură: Actions et dispositifs | Réseau des Maisons de l'Architecture).

RELEVANȚĂ PENTRU ROMÂNIA

Într-un moment-cheie pentru educația din România, marcat de nevoia recunoscută de competențe transversale, învățare interdisciplinară, implicare civică și educație pentru sustenabilitate, conferința „Valoarea arhitecturii în educație”, a patra ediție de „De-a Arhitectura TALKS”, a arătat că aceste direcții se regăsesc deja în inițiative concrete, puse în practică de profesioniști care se specializează, fac schimburi de experiență, concurează pentru premii internaționale de prestigiu.

Educația de mediu construit (BEE - Built Environment Education) și educația pentru dezvoltare durabilă (SDE - Sustainable Development Education) antrenează gândirea critică, conștientizarea posibilităților de acțiune ecologică, colaborarea – toate în strânsă legătură cu spațiul. Aceste abordări pot fi integrate în educația formală atât la nivel de conținuturi extrem de relevante, cât și ca metode de învățare activă, centrată pe elev, cu aplicabilitate directă în viața de zi cu zi.

Conferința a demonstrat că, prin colaborări între arhitecți, cadre didactice și cercetători, educația de mediu construit devine un catalizator atât pentru educație altfel, cât și pentru procesele de transformare ale spațiului care iau în considerare modul în care tinerii privesc și înțeleg lumea din jur.

Carolina Pizzaro Hernández, din Costa Rica, co-director al Programului de lucru „Arhitectura și copiii” al Uniunii Internaționale a Arhitecților (UIA) susține:

„Nu încercăm să creăm arhitecți în masă. Dacă copiii devin arhitecți, bine, dar nu acesta este scopul. Ideea este de a stârni gândirea critică și sensibilitatea și umanitatea necesare pentru colaborare în transformarea spațiului. Vrem ca ei să găsească un sens în toate spațiile pe care le folosesc, în toată munca pe care o fac și în tot ceea ce se gândesc să facă pe mai departe.

Ei ar trebui să prețuiască spațiile pe care le folosesc în fiecare zi. Chiar dacă vinzi înghețată la un colț de stradă, asigură-te că toneta ta este bine concepută, ergonomică, frumoasă și atractivă. Dacă ești un medic celebru, de exemplu, înțelegi de ce sala de operație are colțuri curbate. Înțelegi că spațiul afectează în mod direct relațiile dintre oameni.”

CE RĂMÂNE DUPĂ TALKS 2025

„De-a Arhitectura TALKS” – ediția 2025 a fost mai mult decât o conferință, a fost un laborator de idei și un spațiu de întâlnire între teorie și practică. Pentru școli, comunități și profesori, a demonstrat că o clasă deschisă către oraș și mediul construit poate forma cetățeni implicați în realitatea din jur.

Talks 2025 a fost o invitație la acțiune, pentru arhitecți, cadre didactice și pentru toți cei care cred că educația poate construi un viitor mai atent la nevoile planetei și ale oamenilor, deci un viitor mai responsabil.

RESURSE GRATUITE DISPONIBILE ONLINE

Pentru cei care nu au putut fi la conferință în iunie, De-a Arhitectura pune la dispoziție gratuit înregistrările video ale acesteia – o resursă valoroasă pentru profesori, cercetători sau oricine este interesat de educație activă.

Găsiți aici un video cu momentele-cheie din agenda evenimentului:

<https://youtu.be/p2SLI7FS8ow?si=mk9EmZPdkrhkUC-z>.

Înregistrările integrale din ediția 2025, precum și din edițiile anterioare, sunt disponibile pe canalul de YouTube al asociației, aici:

<https://youtube.com/playlist?list=PLqXrVszIFay52acl5vuohnfh4h2saSAK-&si=CKujnuJLbH2MuHGj>.

Programele De-a arhitectura sunt gratuite pentru școlile de stat și sunt finanțate de Ordinul Arhitecților din România din „Timbrul de arhitectură”. Activitatea Asociației De-a Arhitectura și dezvoltarea sa strategică sunt susținute de:

• Sponsor Gold: Siniat România

• Sponsori Silver: AFI Europe, Digital Spirit România, Geberit și Somaco Grup Prefabricate

--

Asociația De-a Arhitectura este o comunitate de profesioniști ai mediului construit și profesori care modelează un viitor mai bun prin educație de arhitectură pentru copii, tineri și adulți. Programele noastre promovează creativitatea și inovația și îi ajută pe copii să se pregătească pentru lumea reală. Într-un deceniu am ajuns la peste 37.300 de elevi din România, implicând peste 1300 de profesori și 1220 de arhitecți voluntari. Programele educaționale se desfășoară cu precădere în școli sub forma cursurilor opționale, dar și în muzee și în cadrul evenimentelor de arhitectură și design.

Ordinul Arhitecților din România (OAR) finanțează o parte a programelor Asociației De-a Arhitectura prin „Timbrul Arhitecturii”. Programul cultural De-a arhitectura a fost inițiat în 2011, iar din anul 2016 OAR a decis ca acest program să devină program cultural prioritar deoarece răspunde celor cinci criterii ale programelor culturale prioritare: amploarea, singularitatea, unicitatea, complexitatea și calitatea.

Misiunea Asociației De-a Arhitectura

Construim prin educație. Construcția noastră crește când:

- △ Copiii și adulții înțeleg și iubesc valorile mediul construit și sunt activi în comunitățile lor.
- △ Profesioniștii mediului construit se implică, prin educație, în societate.
- △ În educație, joaca, experimentul și creativitatea sunt luate în serios.

Pentru orice alte detalii puteți contacta asociația la: office@de-a-arhitectura.ro sau vă puteți informa aici:

Website: <https://www.de-a-arhitectura.ro/>

Facebook: <https://www.facebook.com/DeAArhitectura/>

Instagram: <https://www.instagram.com/deaarhitectura/>

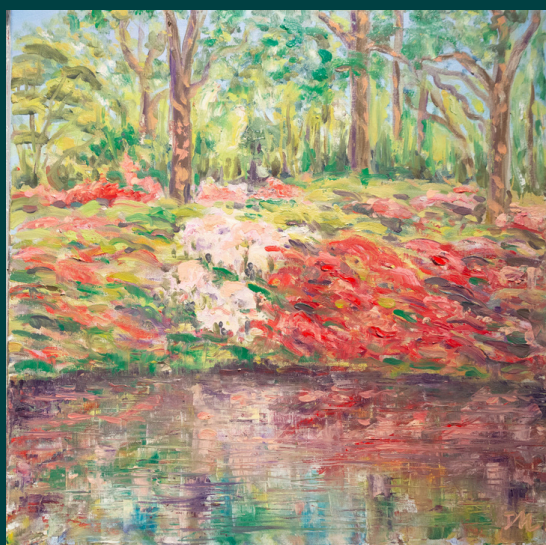
Linkedin: www.linkedin.com/company/de-a-arhitectura

YouTube: www.youtube.com/c/AsociațiaDeaarhitectura

EFEMER PERMANENT

EXPOZIȚIE DE DOINA MARAVELA MOSS

INFO 6

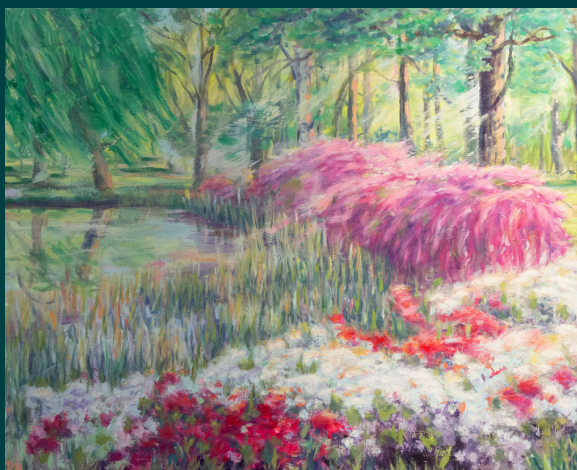
text:

ALEXANDRA TEACĂ

Expoziția de pictură „EFEMER PERMANENT” constituie o incursiune în timp, un mod de a omagia frumusețea de odinioară a unui loc – o frumusețe pe care o regăsim și în alte timpuri, prezente sau viitoare – o frumusețe efemeră, dar care, imortalizată pe pânză, devine o frumusețe permanentă. Doina Moss surprinde, așadar, frumusețea unor locuri de pe teritoriul țării noastre, frumusețea unor locuri iubite de Regina Maria sau vibrația parcurilor londoneze și a altor spații descoperite de ea cu aceeași frenezie și dăruire artistică. Peisajele sale neoimpressioniste amintesc de picturile lui Monet en plein air, rafinate și armonioase.

• Introducere

Pentru început, voi aminti faptul că întâlnirea mea cu Doina Moss a avut loc încă de pe băncile Facultății de Arhitectură „Ion Mincu” din București, într-o perioadă în care foarte puțini studenți reușeau să treacă de examenul de admitere din prima încercare (în jur de șase studenți pe an), restul încercându-și de mai multe ori norocul pentru a urma cursurile și atelierelor de proiectare de arhitectură ale acestei facultăți.

Încă de pe atunci, cu toții eram obișnuiți cu modalitățile de reprezentare artistică: în creion, cărbune, peniță, acuarelă, tempera sau ulei – reprezentări având drept subiect obiectele înconjurătoare, dar mai ales clădirile din preajma noastră, edificiile bucureștene devenite embleme ale orașului prin bogăția de decorații și stiluri arhitecturale.

După o perioadă de aproximativ cinci ani în care am încercat să acumulăm cât mai multe cunoștințe nu numai din arhitectură, dar și din istorie, teoria artei, estetică sau filosofie, precum și cunoștințe practice privind proiectarea de arhitectură – după cinci ani de experimentări în domeniul proiectării, drumurile noastre s-au despărțit vreme de aproximativ douăzeci și cinci de ani. Doina Moss a găsit un prilej de a se refugia la Londra cu un an înainte de căderea comunismului, continuând ultimul an de facultate la prestigioasa Architectural Association și stabilindu-se definitiv acolo, într-unul dintre centrele occidentale mult visate de tinerii generației noastre.

Acolo, Doina Moss s-a angajat la diferite firme de arhitectură, dar și-a creat și propria firmă – „DEMOS” – orientându-se mai ales către refuncționalizarea și restaurarea clădirilor istorice, amenajări interioare, reabilitări de birouri, clădiri rezidențiale sau cu alte funcțiuni.

Studentă a Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, cu un master la aceeași universitate și cu numeroase specializări la instituții de prestigiu din Marea Britanie, precum Architectural Association, Westminster University, Sotheby's Institute of Art (unde a obținut o diplomă în Artă și Finanțe în Global Market), Heatherley School of Art, membră a Royal Institute of British Architects (RIBA) și a Royal Society of Arts (FRSA), Doina Maravela-Moss își conturează o personalitate artistică bazată pe pregătirea în domeniul arhitecturii, care a influențat stilul său vizual distinct – aflat la confluența dintre efort artistic și spontaneitate încă de la o vârstă fragedă.

Locuind la Hampton Court, Anglia, Doina Maravela-Moss se inspiră constant din peisajele acestui loc plin de istorie. Din 2016, ea și-a revitalizat explorarea picturii în ulei, condusă de o pasiune pentru filosofia și pictura impresionistă. Această abordare devine evidentă în lucrările ei en plein air, în care surprinde frumusețea eterică a parcurilor de lângă Tamisa – Richmond, Bushy – precum și diferite peisaje descoperite în timpul călătoriilor, transpuse cu sensibilitate pe pânză.

Odată cu debutul din 2017, la Salon des Refusés, cariera Doinei Maravela-Moss a cunoscut o traiectorie ascendentă, cu expoziții organizate de muzee importante și instituții de renume din București, Galați, Târgu Mureș, Brașov, Cluj, Londra, Paris, New York, Houston și Zürich. De fapt, ne mai văzusem în această perioadă la întâlnirea de 10 ani de la terminarea facultății, la Sinaia, lângă Castelul Peleş – o revedere pe cât de frumoasă, pe atât de scurtă, pentru care s-au întors și alte prietene plecate din țară, precum Amavia Gavrizi (venită de la Paris) sau Adriana Orosan (din Cipru). Ne-am regăsit cu același elan și aceeași dorință de a crea în artă și arhitectură, pentru că, trebuie menționat, unii dintre noi – printre care și eu – ne orientasem deja, în mare parte, către zona artistică.

Ca urmare a acestor expoziții la care eram invitată să particip sau să le organizez, aveam să ne reîntâlnim, după alți 20 de ani, datorită pasiunii comune pentru artă. Doina Moss s-a apropiat de pictură în jurul anilor 2016-2017 și a continuat cu succes în anii următori, revenind în țară pentru a discuta despre expoziții viitoare la care am fi putut participa împreună.

Astfel, după ce am răspuns invitației Doinei de a expune la Leigh Gallery din Londra, cu o expoziție personală despre biomorfism (mai 2019), a urmat o invitație din partea mea de a expune împreună la Muzeul Suțu din București, în octombrie același an.

Expoziția Sintează privind spiritualitatea românească, organizată cu onoare la Palatul Suțu, a fost momentul în care am conștientizat importanța reîntâlnirii noastre în plan artistic. Am expus lucrări inspirate de sentimentul identității naționale și al spiritualității românești, valorificând elemente din tradiția și expresia artistică populară. Alături de noi, au mai fost invitați alți patru artiști valoroși.

Ne-am revăzut apoi sub soarele Balcicului, în câteva veri după 2020, cu ocazia Expoziției Magic Balcic, la invitația doamnei Adina Moldova Țitrea. Aceasta se desfășura anual, la sfârșitul lunii august, la Muzeul de Artă din Balcic — clădire așezată pitoresc pe o colină, în fața mării și a Bisericii Sf. Constantin și Elena.

Scriam, după câteva zile petrecute acolo pictând alături de Doina:

„Experiența frumoasă de a picta cu Doina Moss sub soarele Balcicului m-a făcut să descopăr la ea nu doar talent, ci și o prețiozitate aparte în observarea fiecărui detaliu, ambiția de a picta mereu în picioare, cu paleta în mână stângă, pentru a nu pierde nimic din imaginea realității, o privire mereu neobosită și o dedicare totală artei en plein air”.

Astfel, după ce am răspuns invitației Doinei de a expune la Leigh Gallery din Londra, cu o expoziție personală despre biomorfism (mai 2019), a urmat o invitație din partea mea de a expune împreună la Muzeul Suțu din București, în octombrie același an.

Expoziția Sintează privind spiritualitatea românească, organizată cu onoare la Palatul Suțu, a fost momentul în care am conștientizat importanța reîntâlnirii noastre în plan artistic. Am expus lucrări inspirate de sentimentul identității naționale și al spiritualității românești, valorificând elemente din tradiția și expresia artistică populară. Alături de noi, au mai fost invitați alți patru artiști valoroși.

Ne-am revăzut apoi sub soarele Balcicului, în câteva veri după 2020, cu ocazia Expoziției Magic Balcic, la invitația doamnei Adina Moldova Țitrea. Aceasta se desfășura anual, la sfârșitul lunii august, la Muzeul de Artă din Balcic — clădire așezată pitoresc pe o colină, în fața mării și a Bisericii Sf. Constantin și Elena.

Pentru noi, Balcicul a devenit un fel de mic Barbizon, în care ne-am regăsit prin pictură și am descoperit locuri parcă prea frumoase pentru a nu fi immortalizate pe pânză. Am pictat fie în miezul zilei, sub un soare dogoritor, fie în zile reci sau ploioase, în ciuda vremii capricioase.

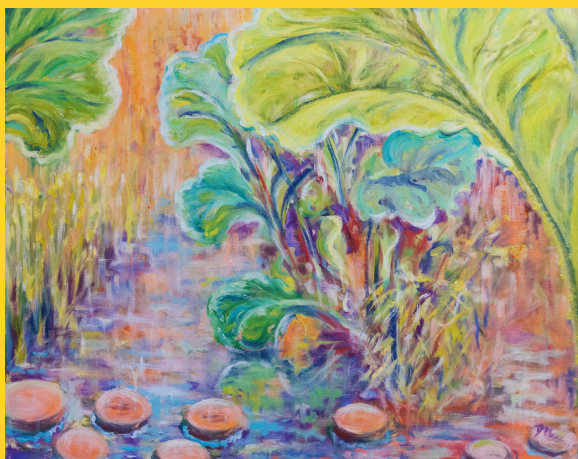
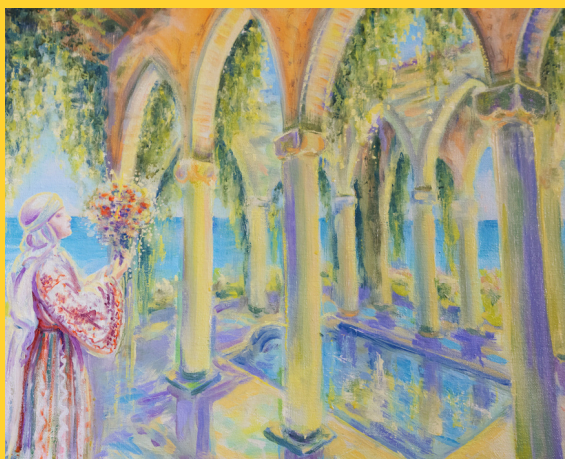
Balcicul ne-a făcut să retrăim povestea Reginei Maria — cea care, fermecată de acest loc, a creat aici un mic paradis. Prin propria ei viziune artistică și cu sprijinul unor arhitecți, peisagiști și decoratori (printre care arhitectul Emil Guneș), a fost ridicat castelul Cuibul Liniștit, reședința sa de suflet. Tot aici, în micul lăcaș Stella Maris, Regina și-a dorit să-i fie păstrată inima, deși trupul său a fost înmormântat la Curtea de Argeș.

Pictând acolo, am rememorat locurile unde veneau să picteze mari artiști români ai secolului trecut, animați de emulația picturii interbelice: Teodorescu Sion, Cecilia Cuțescu-Storck, Dărăscu, Tonitza, Satmary, Eustațiu Stoenescu, printre alții. În arhitectură, locul era marcat de prezența Henrietei Delavrancea-Gibory, dar și de alte figuri culturale și științifice, filosofice și literare ale vremii.

A urmat apoi expoziția Ecouri regale, la Uniunea Arhitecților din România — o continuare firească a acelei incursiuni în timp, o reverență adusă contribuției Reginei Maria la spiritualitatea și frumusețea țării sale adoptive, România. Prin această expoziție, am încercat să pășim pe urmele Reginei, să vedem cu ochii noștri frumusețile care au inspirat-o și pe care, la rândul ei, le-a creat. Am expus lucrări ce surprindeau locurile de suflet ale Majestății Sale: grădinile și castelul de la Balcic, împrejurimile Peleşului, dar și portrete regale. Emoția acestor locuri ne-a impulsionat să căutăm noi colțuri de rai, noi mărturii vizuale ale trecutului, pe care să le transpunem pe pânză, cu același sentiment de admirație.

În continuare, am avut onoarea de a organiza un eveniment important: expoziția HOMAGIUM ET AEDIFICIA, cu ocazia împlinirii a 130 de ani de la înființarea Facultății de Arhitectură — astăzi Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București. Această expoziție a fost un omagiu adus generațiilor de arhitecți care, prin talentul lor, au contribuit la edificarea unor repere arhitecturale ce au marcat identitatea urbană a României în ultimul secol. Am expus clădiri, ansambluri, detalii arhitectonice și peisaje urbane, punând în lumină frumusețea patrimoniului construit.

Ideea expoziției s-a născut chiar pe țărmurile Balcicului, pictând împreună și visând la o expoziție dedicată marilor edificii ale României Mari. Această viziune a devenit realitate grație sprijinului domnului profesor Emil Barbu Popescu și entuziasmului cadrelor didactice din facultate, cărora le-am mulțumit cu recunoștință.

La această expoziție au participat, în mod special, arhitecți-artiști, care s-au remarcat prin lucrări de pictură figurativă (peisaje, clădiri, monumente), dar și prin lucrări abstracte, concentrate pe exprimarea emoțiilor personale. Printre expozanți s-au numărat: Doina Moss, Lucian George Păiș, Sever Mitache, Milița Sion, Paula Craioveanu, Adina Moldova Țitrea, Dan Vucicovici, Mircea Corcodel, Vladimir Ivanovici, Dan Geletu și subsemnata, Alexandra Teacă.

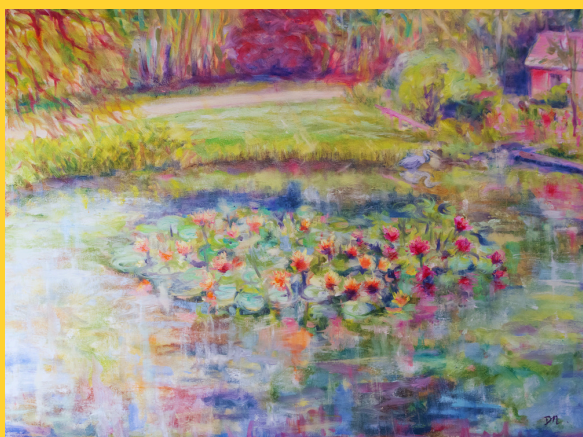
Activitatea noastră artistică a continuat și dincolo de granițe: am participat împreună la o expoziție în Galeria ART TODAY, din inima Madridului — un prilej extraordinar de a explora marile muzee de artă, arhitectura barocă și eclectică a capitalei spaniole, influențele mudejare și maure, dar și de a vizita orașe învecinate precum Segovia, impunătoare prin arhitectura sa medievală și celebrul apeduct roman, cu trei rânduri de arce suprapuse.

Au urmat numeroase alte expoziții la care am participat împreună, precum „Arhitectură și tradiționalism” la UAUIM, în 2023. Un element care a caracterizat această expoziție a fost îndreptarea către alegorie și simbolism, anumite lucrări fiind orientate spre transmiterea unor teme simbolice, constituind un îndemn pentru oprirea războiului, dezvăluind lipsa de sens a unui conflict fratricid, dar și un mesaj pentru pace, protecție și meditație asupra lumii în care trăim.

O expoziție la fel de frumoasă, dar spectaculoasă prin importanța locului în care a fost găzduită, a fost expoziția solo „Emoții estivale” a Doinei Moss, în Sala de Onoare a Castelului Pelișor. Impresionantă prin atmosfera specială creată, expoziția a adus la viață frumoasele tablouri pe pereții holului de onoare plasați cu lemn, într-un stil Art Nouveau cu influențe autohtone (neo-românesc), completată de prezentarea colecției de rochii pictate a celebrei creatoare de modă, renumita designer Simona Șpan, invitată la eveniment.

În expoziția amenajată la Castelul Pelișor – „Casa de vis” a celei mai iubite regine a românilor, Maria, ea însăși pictoriță talentată și patroană a societății „Tinerimea artistică” – publicul vizitator a putut admira 31 de picturi în ulei, majoritatea realizate en plein air, structurate în trei serii. Prima serie a fost inspirată de Regina Maria a României, de castelele și locurile ei îndrăgite din România și Balci. A doua serie a prezentat peisaje din împrejurimile casei Doinei din Richmond, Londra. A treia serie a inclus lucrări pictate în timpul călătoriilor sale, cu subiecte variate.

O expoziție recentă la care a participat Doina Moss a fost ART VISIONS, organizată la OAR în decembrie 2024, unde artista, împletind cu rafinament arta și arhitectura, a dovedit o impetuoasă afinitate pentru zona artistică, inserând în peisajele sale neoimpresioniste elemente de arhitectură la fel de impresionante. Tabloul „Arhitectură în Galați” evocă această pasiune și dedicație pentru artă și arhitectură, creând o imagine plastică deosebită, filtrată prin interiorul uman – o lucrare cu reale calități cromatice, conferind privitorului o stare de încântare și o anumită prețiozitate.

Expoziția „CULORILE ISTORIEI”, găzduită de sala de expoziții a UAUIM, a constituit un prilej de a evoca modul de locuire tradițional, trăsăturile predominante ale edificiilor construite pe diferite meleaguri, precum și obiceiurile și tradițiile formate din vremuri imemorabile. Această expoziție a luat naștere din dorința de omagiere a trecutului nostru și a arhitecturii care s-a perpetuat în istorie. În „Viața pe iaz”, Doina Moss a încercat să surprindă adevărata esență a acestui loc, conferindu-i o energie dinamică, reprezentând natura în frumusețea ei – nu doar nufării, ci și prezența păsărilor și a libelulelor, redând viața vibrantă a lacului. În pictura „Iazul calmant”, artista a ilustrat lacul cu nuferi din pădurea locală, într-un joc permanent între lumină și culoare, între imaginea reală și cea reflectată – un joc al emoțiilor, amintind de peisajele lui Monet.

În încheiere, aș putea spune că Doina Moss este o artistă pe cât de talentată, pe atât de ambițioasă, tenace și inteligentă: ea răzbate prin jungla vieții pentru a se dedica artei. În acest sens, ea a pictat un tablou evocând această luptă, creând imagini plastice deosebite, cu frunze imense asemenea unei jungle, în care personajul pare abandonat, dar prin ambiție își rescrie destinul, dezvăluind multe calități ale interiorului uman, transpuse pe pânză prin reale calități cromatice.

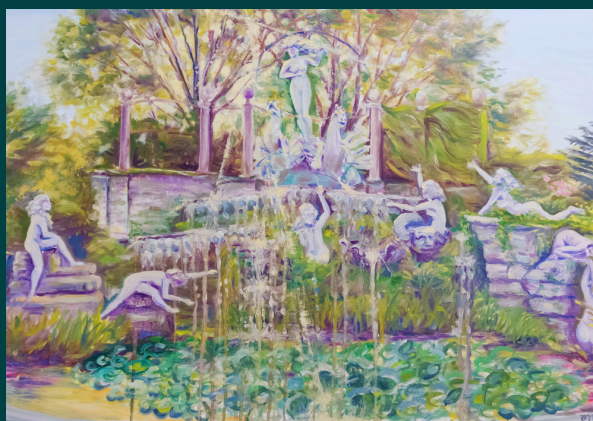
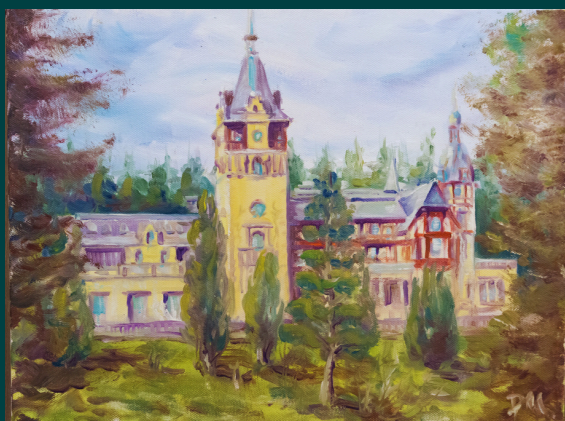
Alături de aceste expoziții, Doina Moss a participat la numeroase expoziții pe tărâm britanic, fiind prezentă la cele organizate de Royal Society of Arts, Orleans House, Arts Richmond, integrându-se în lumea artistică contemporană prin propria sa modalitate de expresie.

Am putea spune că Doina MARAVELA MOSS, artista cu dublă cetățenie româno-engleză, are menirea de a lega cele două țări – cel românesc și cel britanic – prin picturile sale, surprinzând peisaje insolite de aici și de acolo, dar și locuri iubite de Regina Maria. Ea accentuează fiecare element al percepției, dând naștere unor lucrări rafinate, ce vibrează prin juxtapunerea tonurilor de culoare, inserând în întreaga ei operă sentimentul de patriotism, de luptă continuă cu viața – o luptă cu timpul pe care ea o depășește cu succes, transpunând-o în artă și dăruindu-se cu sinceritate tot ceea ce înseamnă frumos în artă și arhitectură.

În încheiere, voi da glas unui gând personal despre artă:

„Arta există atât timp cât sufletul nu încetează să viseze, să se înconjoare de frumosul esențial, iar aprecierea frumosului este precum o iubire necondiționată”.

Consider că Doina Moss nu a încetat vreodată să viseze și să se înconjoare de frumosul esențial.

Studii:

1982-1985 – „Ion Mincu” Universitatea de Arhitectură și Urbanism, București, România – Masterat în Arhitectură

1988-1989 – Architectural Association, Londra – Bs Arhitectură

1989-1990 – Universitatea Westminster, Londra – Partea 3 Professional Practice in Architecture

2013 – RIBA – Curs de Conservare în Arhitectură, Conservation Registrant

2014 – Sotheby's Institute of Art, Londra – Artă și finanțe în piața de artă internațională

Diplomă

2016-2019 – Lara Atelier de Reprezentarea Artei, Londra – diverse clase de masterat, artă figurativă

2016-2021 – Școala de Artă Heatherley, Londra – diverse clase de masterat, artă figurativă

Afilieri ale artistei la instituții de prestigiu:

1991 – Membru activ la Royal Institute of British Architects

1991 – Ordinul Arhitecților din UK – în registrul arhitecților care profesează

1995 – Fellow of the Royal Society of Arts

2014 – Member Conservation in Architecture Registrant

2018 – Leigh Gallery, Londra – Permanent art display, partener al galeriei

2021 – Selectată ca Asociat Membru Contribuitor la UAP, secția Galați

Membru:

FRSA, RIBA, ARB, UAP, UAR, Friend of Royal Academy of Arts, National Gallery, National Trust, Twickenham Art Circle, Arts Richmond, Landmark Arts Centre, Orleans House.

CĂLĂTORIE ÎN APROPIEREA NOASTRĂ

CĂLĂTORIE PRIN ARCANELE TERITORIULUI URBANIZAT

DE ARH. DORIN BOILĂ

În această vară am parcurs câteva zone cvasi-turistice din Transilvania, căutând mai degrabă liniștea și confortul naturii. Fără a căuta neapărat conexiuni cu problemele amenajării teritoriului, dar cu atenția mereu focalizată pe starea patrimoniului nostru material și imaterial din spațiile parcurse. Am ajuns la concluzia că toate cele observate trebuie împărtășite colegilor de breaslă, pentru a încerca, împreună, să nu lăsăm nivelul de salvagardare, aflat în posibilitățile noastre, să tot coboare în continuare!

Voi prezenta pe puncte situațiile de pe teren, care se constituie în paradigme specifice oricărei regiuni din România, în situația crizei actuale - economice, sociale și morale.

A.SÂMBĂTA DE SUS

Întreaga zonă a satului Sâmbăta de Sus este marcată, încă de la mijlocul sec. al XVII-lea, de întemeieri ale nobililor valahi, mai ales ca urmare a intenselor schimburi între românii de pe ambii versanți ai Făgărașilor, de-a lungul splendorilor văi ale râurilor Sâmbăta și Vâlsan (la sud).

La 1657 se consemnează prima biserică din lemn, ridicată de Preda Brâncoveanu, la ieșirea râului Sâmbăta din pădurea seculară către câmpia largă a Oltului.

La 1707 se termină zidirea bisericii de piatră, sub grija Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu, cu al cărui nume-pecete a ajuns toată mănăstirea până astăzi.

În 1926 se finalizează restaurarea bisericii, sub îndrumarea Mitropolitului de Sibiu Nicolae Bălan (prin consilierul Ieronim Grovu), iar în 1946 are loc sfințirea bisericii brâncovenești, marcându-se al doilea mare ctitor în persoana Regelui Mihai I - pe vremea stareților Sf. Cuv. Arsenie Boca (1940-1944) și Sf. Cuv. Serafim (1944-1954).

De remarcat, în incinta mănăstirii de azi, câștigul adus de iluminatul arhitectural, excelent gândit pentru a sublinia valorile patrimoniale, vechi și noi, dar și necesarul ambient de reculegere din restul curții interioare.

Aceste recente împliniri ale ansamblului mănăstiresc, cu evitarea căderii în pastișă anistorică și sentențioasă, s-au realizat pe timpul Mitropolitului Antonie Plămădeală, începând cu anii 1980... Iar în contextul recentelor canonizări din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, mănăstirea adăpostește patrimoniul material și imaterial legat de cei doi Sfinți Cuvioși Mărturisitori - Arsenie Boca de Sâmbăta și Prislop, Serafim Popescu de Sâmbăta.

La cca 1 km de mănăstire se află un vechi izvor în pădure de fagi, sfințit de Sf. Cuv. Arsenie, loc de pelerinaj din anii interbelici. Bine amenajat după 1990, izvorul avea un debit foarte mare, indiferent de anotimp, iar oamenii veneau de departe să ia apa binecuvântată, cu zeci de mașini permanent. Am avut un șoc vara aceasta când, aflat pe drumul ce pleacă de la mănăstire pe sub pădure, n-am mai identificat aleea de acces spre izvor, iar când am ajuns la cele două țevi amenajate la scurgere, din acestea abia se prelingeau două fire de apă...

Apoi am identificat și cauza: „specialiștii” care au proiectat captarea de apă pentru zona satului Drăguș au indicat forajele la max. 50 de metri de „izvorul lui Arsenie”, deranjând definitiv acviferul respectiv! Într-o zonă foarte ofertantă în resursa de apă potabilă, niște administratori și proiectanți rupți de realitate n-au fost în stare să facă un studiu de fezabilitate prin care să protejeze resursele naturale și spirituale primordiale ale acestui areal, cele prin care, de fapt, trăiesc astăzi majoritatea localnicilor de sub munte, între orașele Victoria și Făgăraș!

O situație mult mai complexă, din punct de vedere al gestionării patrimoniului natural, construit și al celui spiritual-imaterial, am găsit în susul râului Sâmbăta, la limita pădurii multisekulare către zona alpină - fosta poiană unde societatea de turism a sașilor din Transilvania (S.K.V.) a construit-extins cabana Sâmbetei (1927, cabană de vânătoare românească - vândută către SKV și extinsă la 1935).

Fără consultarea specialiștilor (arhitecți-urbaniști, ecologi, peisagiști, istorici etc.) un grup de inițiativă a hotărât demolarea cabanei-patrimoniu și construirea unui monstru pentru aceeași funcțiune, a altor clădiri cu trei etaje, într-un stil de mahala orășenească, și a unui schit ortodox - pentru care lucrări s-a realizat drumul cvasi-forestier pe lângă râul Sâmbăta, s-au transportat zeci de mașini-utilaje grele la fața locului, plus mii de tone de materiale de construcție...

În imaginea de mai sus se poate zări în fundal Fereastră Mare a Sâmbetei - trecătoare milenară de transhumanță dacică, devenită și poartă de emigrație a românilor din Imperiul Austro-Ungar, către Subcarpații Valahiei, în țara pe care frații lor din sud au și caracterizat-o ca „Muntenia”, după numeroșii peregrini veniți de peste munți! În dreapta, construcția cu placare în lemn maschează biserica schitului, iar cea paralelă, tencuită-zugrăvită în alb, pare a fi o cazare de tip mănăstiresc...

Chiar de-a lungul pârâului, care trece pe lângă fosta/viitoarea cabană, urcă poteca spre mica peșteră săpată în stânca muntelui, în anii 1940, pentru retragere și meditație, de către Sfântul Arsenie Boca și ajutoarele sale din satele făgărășene. Sigur că, în ultimele decenii, această „chilie a Părintelui” a devenit un loc de pelerinaj.

Cu acest prilej, aș vrea să fac câteva precizări:

- Față de dificultatea accesului la această chilie, pe o diferență de nivel de 200 m (cca 70 de etaje medii), este de imaginat că s-ar putea prevedea o gondolă de urcare-coborâre. Nu văd vreun impediment vizual, mai ales dacă stațiile de plecare și sosire la punctul de sus ar fi proiectate spre a se insera total în peisajul montan (forme, materiale, culori).

- Valorile de patrimoniu natural (formațiunile Ferestrelor din axul orografic al Făgărașilor, profilul văii glaciare, vegetația de păduri și pășuni alpine etc.), ale patrimoniului istoric material (drumurile/traseele de transhumanță - valoare inestimabilă prea puțin conștientizată, inclusiv în contextul continuitate-relație-unitate între românii de pe ambii versanți) și ale patrimoniului istoric imaterial (etosul mișcărilor migratorii între Transilvania-Valahia, epopeea partizanilor anticomuniști adăpostiți de acești munți, prezența continuă a spiritului Sf. Cuv. Arsenie Boca între chilia de sub Fereastră Sâmbetei și Țara Făgărașului) indică o necesară atitudine de respect și protecție pentru asemenea valori.
- Pe lângă protejarea lor față de intervenții brutale și neprofesioniste în Peisajul Cultural, societatea românească, grupurile de interese ce gravitează în acest areal trebuie corect informate că tocmai aceste valori materiale și imateriale constituie sursele durabile de profit economic ale zonei, dar și un patrimoniu național de ordin strategic, care constituie punct de coerență pe limita (materială și imaterială) a unor foste imperii...
- În ceea ce privește stilul arhitectonic al imobilelor deja ridicate, total detașat de contextul natural și cultural din zonă, câțiva buni profesioniști mai pot repara volume, materiale, texturi și culori! Iar ameliorarea calității drumului de șantier va aduce un flux semnificativ de automobile; pentru a nu se ajunge la aspectul deplorabil din zona Bâlea (altă căldare glaciară devastată de turismul de masă acultural) sunt necesare platforme și parcuri vegetalizate - prin pavaj înierbat, aliniamente de copaci înalți și de umbră, împrejmuiri cu plante cățărătoare etc.

Cercetare strategică și dezvoltarea cercetării

UAUIM - MACEDO

Pe data de 11 iunie 2025 Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București și Uniunea Arhitecților din România au organizat, în cadrul proiectului Cercetare strategică și dezvoltarea cercetării în UAUIM - MACEDO, finanțat în cadrul competiției Fond de cercetare DMC UAUIM 2025 (UAUIM-FFCSU-2025-001) și pe baza unui acord de parteneriat, un atelier de cercetare doctorală la Casa cu Blazoane din comuna Chiojdu, județul Buzău, monument istoric ce găzduiește Centrul de Cultură Arhitecturală Rurală al Uniunii Arhitecților din România. Obiectivul atelierului a fost îmbunătățirea abilităților de cercetare ale doctoranzilor, cu precădere în ceea ce privește organizarea cercetării doctorale și scrierea tezei de doctorat.

Temele de discuție au corespuns preocupărilor doctoranzilor: protecția patrimoniului arhitectural al regiunii Maghrebului, regenerarea urbană a zonelor în declin, analiza modificărilor legislației din domeniul planificării spațiale și eficiența energetică a clădirilor. Totodată, au fost reliefate câteva strategii menite să asigure succesul tezei de doctorat - importanța întocmirii unui bun plan de lucru, revizuirea permanentă a acestuia, importanța alegerii temei în cunoștință de cauză, și a lucrului continuu și nu în salturi. Atelierul a fost unul internațional mulțumită prezenței d-rei Lamia Gueddouh, doctorandă algeriană a Școlii Doctorale de Arhitectură, și a d-lui conf. dr. arh. Sofiane Bensehla de la Universitatea „8 Mai 1945” din Guelma, Algeria, bursier al programului „Eugen Ionescu”.

Ne manifestăm speranța că parteneriatul cu Uniunea Arhitecților din România va fi unul de durată.

AUNER NIELS (1942–2025)

Cu durere, Uniunea Arhitecților din România anunță trecerea la cele veșnice a arhitectului Auner Niels și transmite sincere condoleanțe familiei îndoliate.

Niels Auner este arhitectul care, în cei 50 de ani de activitate, a contribuit la restaurarea unui număr impresionant de construcții din lemn sau zidărie. Merite deosebite îi revin pentru salvarea bisericilor de lemn din Sălaj și Maramureș – componentă fundamentală a patrimoniului construit național.

Cu peste 100 de biserici de lemn, monumente istorice, la care a realizat proiecte de restaurare în ultimele cinci decenii, arhitectul Niels Auner este el însuși un „monument”, așa cum sugestiv îl numea unul dintre meșterii cu care a lucrat de-a lungul timpului. Arhitectul a pus bazele – practice și teoretice – ale normelor privind restaurarea monumentelor de lemn. A fost o personalitate cu audiență națională și internațională. Niels Auner a obținut diploma de arhitect în 1970, la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” din București. Prima sa lucrare importantă a fost, în 1973, mutarea bisericii de lemn din Oncești în Muzeul Satului din Sighet.

În anul 2016, Uniunea Arhitecților din România i-a acordat Medalia Omagială OPERA OMNIA.

Dumnezeu să-l aibă în pază!

IN MEMORIAM

„De domnul Niels Auner trebuie avut grijă, pentru că el însuși este un monument, și l-am putea numi maestru în domeniul restaurării monumentelor de lemn. Toată lumea recunoaște, în țara asta, că specialistul numărul unu al monumentelor de lemn este arhitectul Auner”, a afirmat Vasile Pop (meșter popular care a lucrat la numeroase proiecte de restaurare).

Auner Niels a fost membru în comitetul executiv al Uniunii Naționale a Restauratorilor de Monumente Istorice, al Asociației Europene a Antreprizelor de Restaurare a Monumentelor Istorice, expert al Ministerului Culturii în domeniul restaurării monumentelor istorice și decorat cu Ordinul Meritul Cultural în grad de Ofițer.

ACTIVITATE PROFESIONALĂ

- 1973-1977 Direcția Monumentelor Istorice - Restaurare/proiectare arhitectură; arhitect proiectant
- 1978-1989 IPC, MCIND, Institutul de Proiectare Construcții Industriale; Arhitect proiectant, șef de proiect, șef colectiv arhitectură
- 1990-1993 PRODOMUS SA - arhitect proiectant, șef colectiv arhitectură restaurări monumente istorice
- din 1994 - MANISA CONSTRUCT: Arhitect, șef de proiect
- 1972-2020 Membru Uniunea Arhitecților din România
- 1996-2000 Membru A.E.R.P.A
- 2000-2006 Membru I.C.O.M.O.S.
- Din 2013 Membru în Comitetul Director Național al Uniunii Naționale a Restauratorilor de Monumente Istorice
- 2008-2012 Președinte al Secțiunii de Arhitectură și Inginerie a Comisiei Naționale a Monumentelor; Președinte al comisiei zonale a C.N.M.I. - județele Maramureș, Bihor, Satu Mare
- 2012-2016 / 2016-2019 Membru al Secțiunii de Arhitectură și Inginerie a C.N.M.I.; Președinte al Comisiei Zonale a C.N.M.I. - județele Maramureș, Bihor, Satu Mare

FORMARE PROFESIONALĂ

- 1959-1962 Școala tehnică de arhitectură - București
- 1964-1970 Studii universitare, Institutul de Arhitectură "Ion Mincu" - București

Expert al Ministerului Culturii în:

1. Restaurare Arhitectură : A, B, C, D, G - Certificat de atestare nr. 0032 din 17.11.2000.
2. Cercetare monumente : A

ACTIVITATE EDITORIALĂ

- AUNER, Niels, "Manual privind tehnologia restaurării monumentelor din lemn"
- AUNER, Niels, "Ghid privind costurile și consumurile de resurse în activitatea de restaurare a monumentelor din lemn"
- AUNER, Niels, "100 de biserici de lemn restaurate, 1972-2012", Editura Caiete Silvane și Editura Etnologică, Zalău, Baia Mare, 2013
- AUNER, Niels, "Proiecte și realizări. Restaurări de monumente istorice și construcții noi cu structura din lemn", 1972-2015

PREMII ȘI DISTINCȚII

- 1996/1999 Premiul UNRMI pentru restaurarea bisericilor de lemn din Maramureș și Sălaj
- 2001 Premiul "Doina Darvas" pentru șantierul internațional de restaurare din Județul Sălaj
- 2002 Premiul Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului pentru restaurarea bisericilor de lemn
- 2002 Premiul Bienalei Naționale de Arhitectură UAR pentru restaurarea bisericilor de lemn din județele Sălaj și Bihor.
- 2003 Premiul UNRMI pentru restaurarea Mănăstirii Snagov
- 2004 Ordinul "Meritul Cultural" în grad de ofițer pentru Patrimoniul Cultural Național
- 2010 Mențiune la Trienala Națională de Restaurare UNRMI 2010 pentru restaurarea podului ridicător la poarta III Cetatea Alba-Iulia
- 2010 Premiul Patriarhiei Ortodoxe Române pentru restaurarea bisericii "Sf. Nicolae Dintr-o Zi" - București
- 2016 Premiul "Opera Omnia" al Uniunii Arhitecților din România pentru întreaga activitate
- 2018 Premiul "Duiliu Marcu" al Academiei Române pentru restaurarea monumentelor cu structuri de lemn
- 2019 Premiul Trienalei Naționale a UNRMI pentru tehnologia lucrărilor de restaurare a bisericilor de lemn și principii de restaurare a monumentelor de arhitectură vernaculară
- 2019 Premiul pentru întreaga carieră acordat de UNRMI la Trienala Națională de Restaurare

PRIMIM DE LA CITITORI

JURNAL DE CĂLĂTORIE

autor:

Alexandru ANTONESCU

extrateritorial pontifical"

solid, probabil rămas de pe vreme

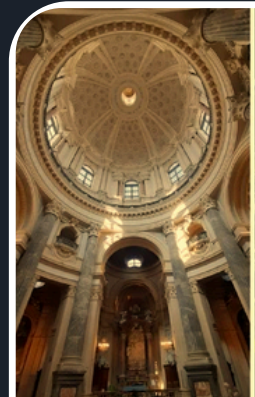
cu terase și magazine, cealaltă doar cu locu

r mai puțin spectaculoasă, mi s-a părut

omul din Torino, în jurul anului 1500, este c

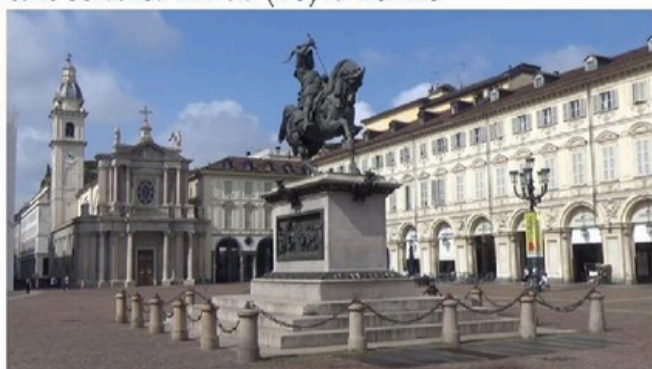

TORINO

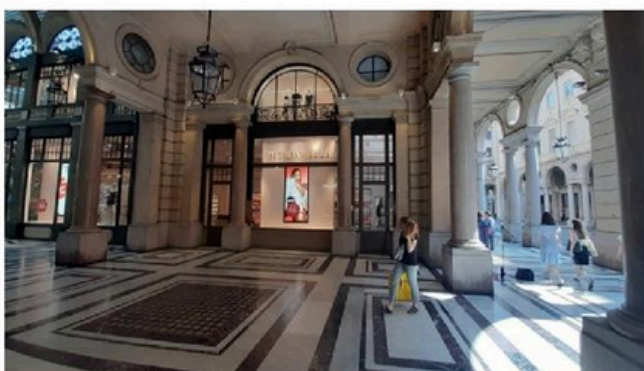
La Torino ajungeam pentru prima dată așa că mi-am rezervat o zi și jumătate pentru oraș, dar jumătatea de zi s-a pierdut cu aventura provocată de greva căilor ferate așa că am rămas numai cu o zi, cu totul insuficientă; am încercat totuși să văd cât mai mult dar cu siguranță nu tot

De la hotelul din preajma gării am pornit spre centru pe via Roma, o arteră elegantă cu galerii pe ambele părți: primul sector, cu clădiri în stil „raționalist” (sau „fascist”) se termină la intrarea pieței San Carlo, cu două statui/fântâni din care am filmat numai una, Dora Riparia, personificarea unui râu care se varsă în Pad (Po) la Torino

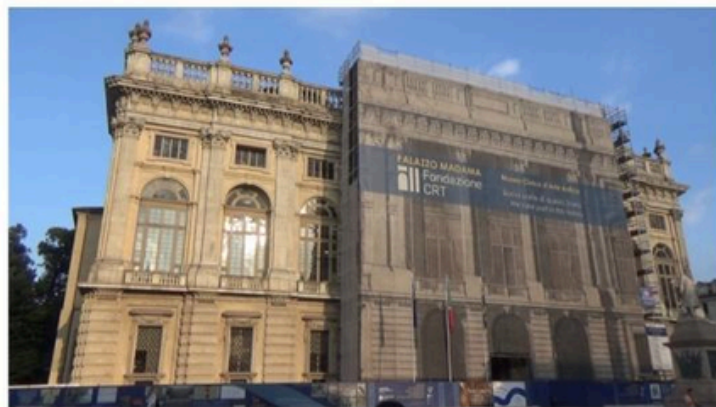
Piața San Carlo, „salonul orașului”, unde și suporterii Juventus își sărbătoresc victoriile (nu era cazul când am fost eu, era cam pustie); aici se află statuia ducelui Emanuele Filiberto „Testa di Ferro” (Cap de Fier), un mare comandant din sec. XVI care a „reînființat” ducatul Savoia (statuia este însă mai nouă, din 1838); în spatele ducelui, două biserici „gemene” din care am pozat numai una, cealaltă era „învelită” pentru restaurare. Palatele din piață, din sec. XVII - XVIII, sunt acum mai mult sedii de bănci.

Următorul sector din Via Roma este construit într-un stil eclectic, mai tradițional, dar tot în anii 30.

Via Roma se termină în piața Castello, imensă: în stânga se vede cupola catedralei, în fund Palatul Regal (Torino a fost capitala Italiei dar numai câțiva ani), în poza din dreapta palatul Madama, un castel din sec. XIV „remodelat” în stil baroc după 1700, dar numai parțial, n-au apucat să-l termine. În ambele palate sunt acum muzee dar nici eu n-am apucat să le văd, palatul Madama era și în restaurare

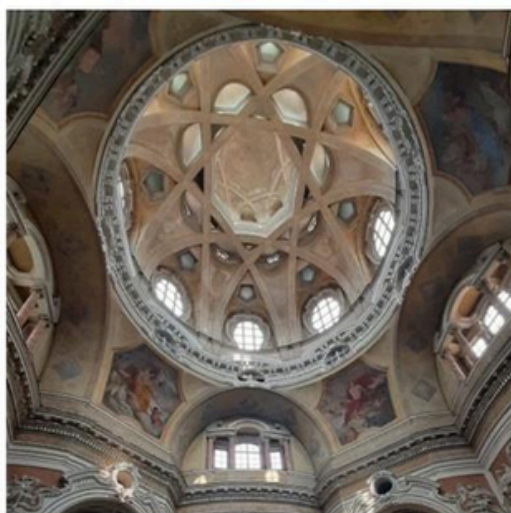
Palatul Madama la o oră cu lumină mai favorabilă; în dreapta vechiul castel văzut din spate, aripa barocă nu este vizibilă. Numele palatului vine de la prințesa Marie-Jeanne de Savoia care a locuit multă vreme aici și a comandat remodelarea, neterminată, a clădirii; i se spunea Madame Royale pentru că fiul ei a devenit rege al Sardiniei, iar ea regentă

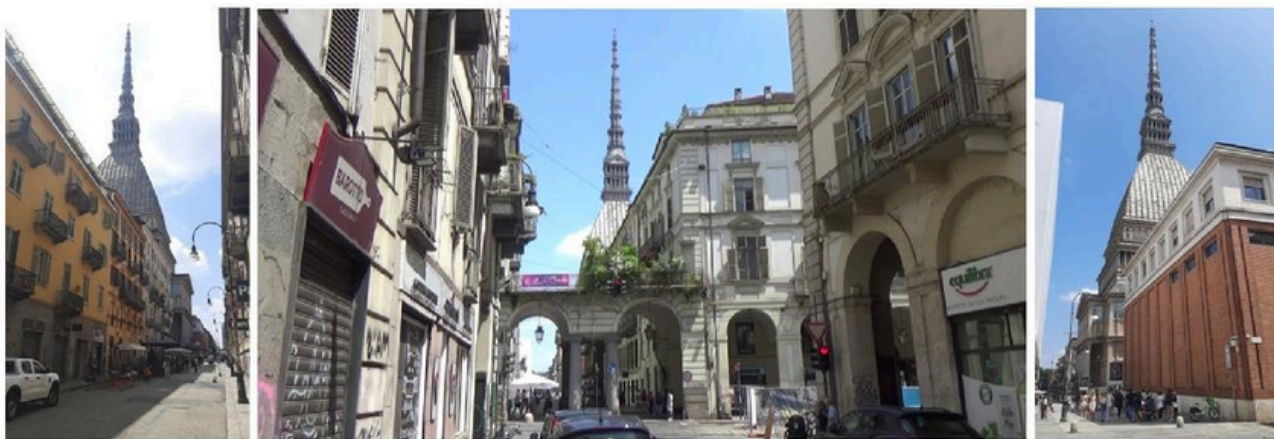
În partea opusă a pieței se vede cupola Catedralei San Giovanni Battista (Sf. Ioan Botezătorul), mai pe scurt Domul din Torino; călăreții din dreapta sunt la intrarea în curtea palatului regal, o clădire mare dar mai puțin spectaculoasă, mi s-a părut

Domul din Torino, în jurul anului 1500, este cunoscut mai ales pentru că aici se află Giulgiul lui Hristos; acesta, însă, poate fi văzut numai la ocazii speciale, în rest este încuiat într-o capelă protejată de sticlă incasabilă pe care este afișată poza (cam ștearsă) a unui detaliu din Giulgiu; și imaginea mea e slabă pentru că oamenii se roagă acolo, n-am vrut să-i deranjez

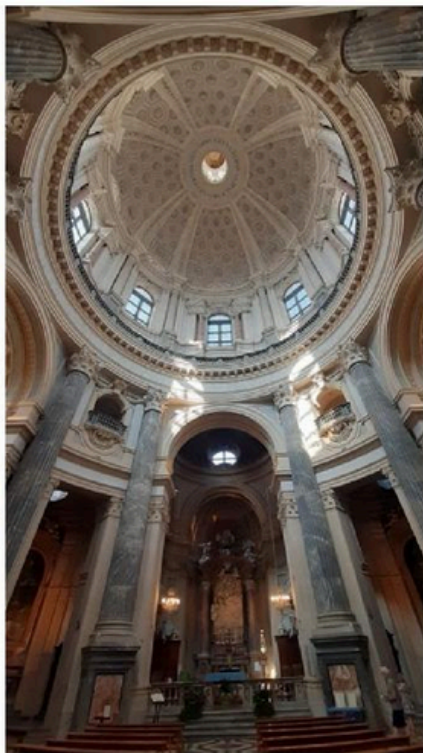
Alte imagini din catedrală care, ca peste tot, după construcție a continuat să fie ornată și îmbogățită până în zilele noastre; cupola terminată în 1694 a fost avariată, trei secole mai târziu, de un incendiu și a fost ascunsă de schele 20 de ani, dar acum este restaurată, ca nouă

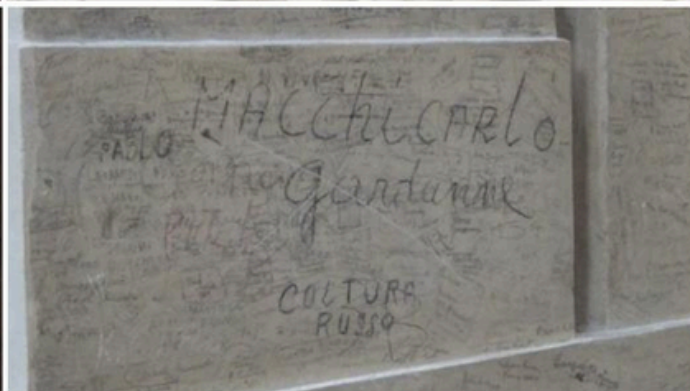
Marele simbol al orașului este Mole Antonelliana, o clădire din secolul XIX, cu un acoperiș ciudat, foarte înalt, peste care s-a ridicat o altă construcție și o fleșă astfel că, timp de câteva decenii, a fost cea mai înaltă clădire din zidărie din lume (167 m); din păcate n-am găsit distanța potrivită pentru niște poze sugestive, cât despre vizită, acolo este acum Muzeul Cinematografului și era cu programare, coadă, nici vorbă să pot intra

Am ajuns, în schimb, la bazilica Superga, situată în vârful unei coline de la marginea orașului, pe care se poate urca doar cu un tramvai cu cremalieră care circulă din oră în oră; a fost un mare succes pentru mine, am prins ultima cursă în ultimul moment, mecanicii chiar m-au așteptat puțin ca să iau bilet

Bazilica în stil baroc, pe care o vedeam prin albume de istoria arhitecturii în vremurile îndepărtate ale studenției, a fost construită în 1717 – 1731, ca mulțumire pentru o bătălie câștigată împotriva

Imagini din interiorul bazilicii Superga, unde era afișată și inscripția de mai sus; și nu degeaba, pe câteva pietre administrația a păstrat, ca exemplu negativ, inscripțiile prin care diverși (mulți) vizitatori au simțit nevoia să lase urma prezenței lor acolo; eu am fost civilizat, am semnat în registru

Am coborât înapoi în oraș, unde am remarcat și o altă inscripție, „prezență românească peste hotare”; în dreapta, o decorație amuzantă într-un rond de flori

Piața San Carlo la orele serii (în depărtare se vede Turnul Littorio, construit pe vremea lui Mussolini dar pe care localnicii nu îl apreciază, e supranumit „un pumn în ochiul orașului”); în dreapta, teatrul Alfieri, inaugurat în 1855, important pentru mine deoarece în apropiere am luat masa de seară, ultima la Torino (deocamdată?)

După plimbarea de vară, pentru că încă mai aveam puteri, a urmat una mai scurtă, de toamnă (aș fi vrut să fie chiar două dar nu s-a putut); după câteva răzgândiri am ales Roma, unde plănuiam să mă duc anul viitor dar atunci va fi Jubileu al Bisericii Catolice, deci mai mare aglomerație, prețuri mai mari etc, așa că am zis să merg acum; dar pentru că prețurile hotelurilor sunt deja mari, primele două zile am stat în Frascati, unde oricum voiam să ajung.

FRASCATI

Am ales Frascati pentru că regiunea („Castelli Romani”) este foarte frumoasă și se ajunge foarte ușor din aeroportul Ciampino; din păcate a plouat mult iar orașelul în sine nu are prea mult de oferit, totuși șederea acolo a fost plăcută, relaxantă

n-am rezistat tentației de a consemna că am intrat în aeroportul Ciampino prin poarta Schengen – la fel fusese și la Marseille, dar mai puțin spectaculos; în scurt timp am ajuns la Frascati, pe vreme noroasă

Turnul bisericii Santa Maria in Vivario, construit în 1305, este din câte știu cea mai veche clădire din oraș; am avut destul timp să-l pozez pe vreme bună sau mai puțin bună

În stânga, filmată pe ploaie, biserica Santa Maria in Vivario, nu atât de veche ca turnul: a fost reconstruită după bombardamentele din al doilea război mondial. În dreapta, fântâna istorică din piața San Pietro, în centrul orașului: datează din 1700 dar nu e prea bine întreținută și când am fost eu nu avea apă (nici n-ar fi fost nevoie, a plouat des și abundent)

În dreapta, catedrala San Pietro Apostolo (1636, fațada mai recentă), tot în piața cu același nume; în stânga, biserica Gesù, din 1700, situată tot în apropierea pieței

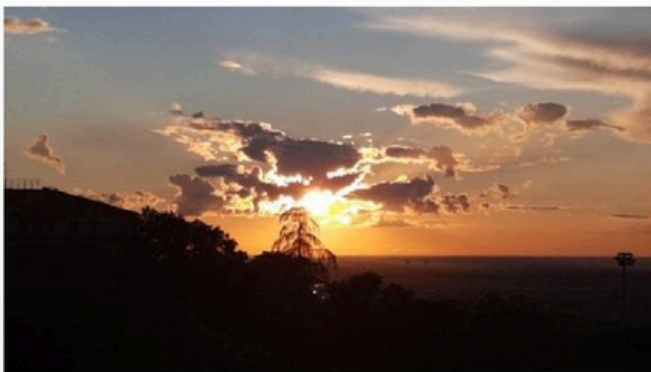
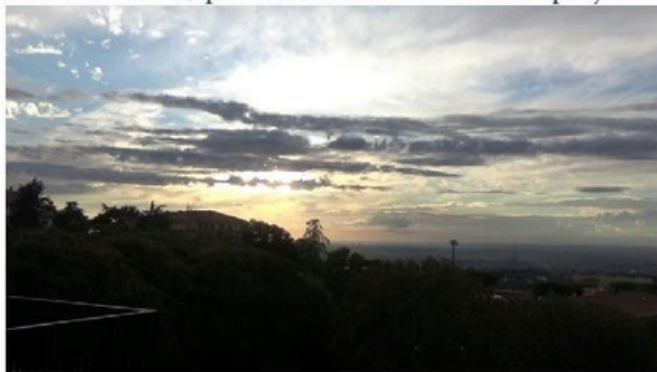
Aceleași biserici pe fondul unui măreț curcubeu, după una din numeroasele ploii

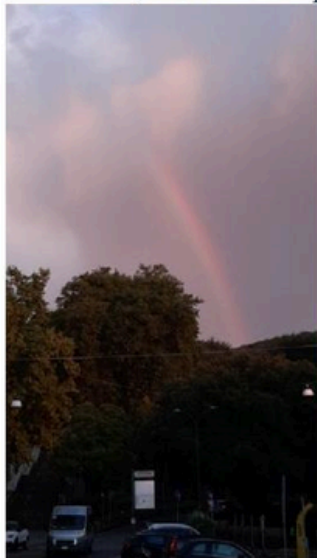
Frascati este cunoscut pentru câteva „ville”, de fapt palate „de la țară” ale unor familii nobile romane; acestea, însă, nu se vizitează, se află mai spre periferie și din cauza capriciilor vremii n-am putut vedea decât una din ele, cea mai impunătoare, Villa Aldobrandini (sec. XVI – XVII), vizibilă (de departe) din centrul orașului; ca și celelalte este înconjurată de un parc imens, la fel de inaccesibil

Tot din centru, panorame frumoase ale împrejurimilor

În excursia din vară nu prea am prins apusul soarelui, acum în toamnă l-am admirat în ambele zile de la Frascati, mai ales că spre seară se oprea și ploaia

În stânga, un nou curcubeu (în a doua zi), dar doar parțial, mult mai slăbuț decât în ajun

Cele două biserici din centru iluminate nocturn... și cu asta s-a cam încheiat sejurul la Frascati

CASTEL GANDOLFO

Frascati se învecinează cu câteva orășele la fel de pitorești (sau și mai) din care, însă, n-am văzut decât unul, dar bun: Castel Gandolfo, unde se afla reședința de vară a Papilor (aflu acum că Papa Francisc nu a venit niciodată aici și a transformat palatul în muzeu; la fața locului nu mi s-a spus asta, sau poate n-am fost atent?); întreaga zonă este „domeniu extrateritorial pontifical”

Intrarea în „centrul istoric” se face pe lângă un bastion solid, probabil rămas de pe vremea când Papii puteau fi asediați, uneori

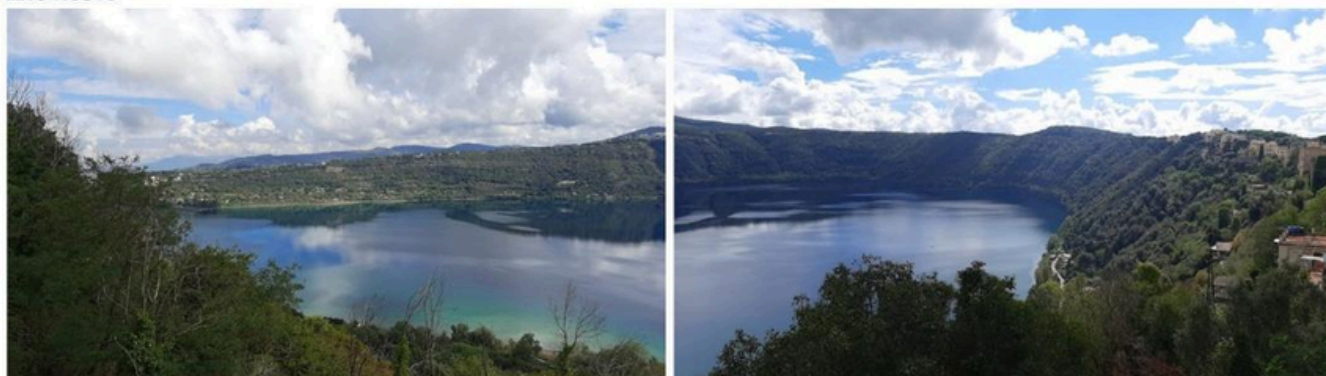

Fațada Palatului Pontifical nu are nimic deosebit și nici Piața Libertății, spre care se deschide

Din piață pornesc două străduțe, una cu terase și magazine, cealaltă doar cu locuințe destul de modeste

Panorama lacului Albano explică, probabil, de ce și-au ales Papii locul de vacanță tocmai aici

Vizita Palatului începe cu grădina, unde se poate vedea (pe dinafară) și observatorul astronomic al Vaticanului, construit în 1934; acum, însă, nu prea mai este folosit din cauza iluminatului urban nocturn prea puternic, așa că a primit un nou sediu în Arizona, printr-un acord cu o universitate de acolo

„Grădina secretă” se poate vizita numai în grup, sub supravegherea unui ghid care ne-a arătat și „grotă unde se ruga Papa” (n-am reținut, dar probabil era vorba de Sf. Ioan Paul II)

În interior se pot vedea portretele tuturor Papilor până acum, în măsura în care se știe cum arătau (primii, cei din antichitate), mobilier, obiecte de artă, uniforme ale ofițerilor și gentilomilor pontificali de pe vremuri

Panorama lacului Albano și piața Libertății, cu biserica San Tommaso Villanova (sec. XVII), văzute de la etajul palatului

O galerie din apartamentul pontifical (altfel destul de sobru) și o tapiserie după un „carton” de Rafael, asta cred că era expusă temporar acolo, este foarte prețioasă

În stânga, bustul Papei Sf. Ioan Paul II (din păcate lumina nu era favorabilă), în dreapta portretul actualului Papă, Francisc, chiar dacă lui nu-i place să vină aici, portretul e la locul lui în galerie

În curtea interioară a palatului, câteva limuzine dinaintea inventării „papamobilului” și un vehicul mai mic cu stema pontificală, care, însă, se pare că nu a fost folosit

Din păcate, după vizita palatului și masa de prânz nu mi-a mers prea bine: la ieșirea din restaurant a revenit ploaia, potop mai bine zis, m-am refugiat în mica prăvălie a unei doamne (nerecunoscător, n-am cumpărat nimic și nici măcar poze n-am făcut); apoi, dintr-o nepotrivire de program, am bântuit o oră și ceva prin oraș, mereu sub amenințarea ploii (pe vremuri, și pe vreme bună, aș fi luat-o pe jos spre orașele vecine...); ultima poză e din stația de autobuz, am vrut să surprind apropierea furtunii care într-adevăr a fost teribilă; din fericire autobuzul a ajuns mai repede

UAR SIBIU

CENTRUL DE CULTURĂ ARHITECTURALĂ

ECHIPA DE REDACȚIE

Mircea ȚIBULEAC - redactor șef
Ana DONȚU - redactor&tehnoredactor
Dorin BOILĂ - redactor
Claudia ȘTEFĂNESCU - corector

CORESPONDENȚI

- Răzvan HATEA
- Raluca HAGIU
- Lucian MIHĂESCU

COLABORATORI

- Sorin GABREA
- Alexandra TEACĂ
- Alexandru-Ionuț PETRIȘOR
- Beatrice-Gabriela JÖGER
- Gabriela PETRESCU
- Alexandru BELDIMAN
- Anca SANDU TOMASZEWSKI

CONTACTE

Adresă:
Piața Mică nr. 24, Sibiu
Telefon:
0371.399.192
Email:
filiala@uarsibiu.ro
Website:
www.uarsibiu.ro